

„A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása”

KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001

dr. Szász Niké

dr. Szász Niké

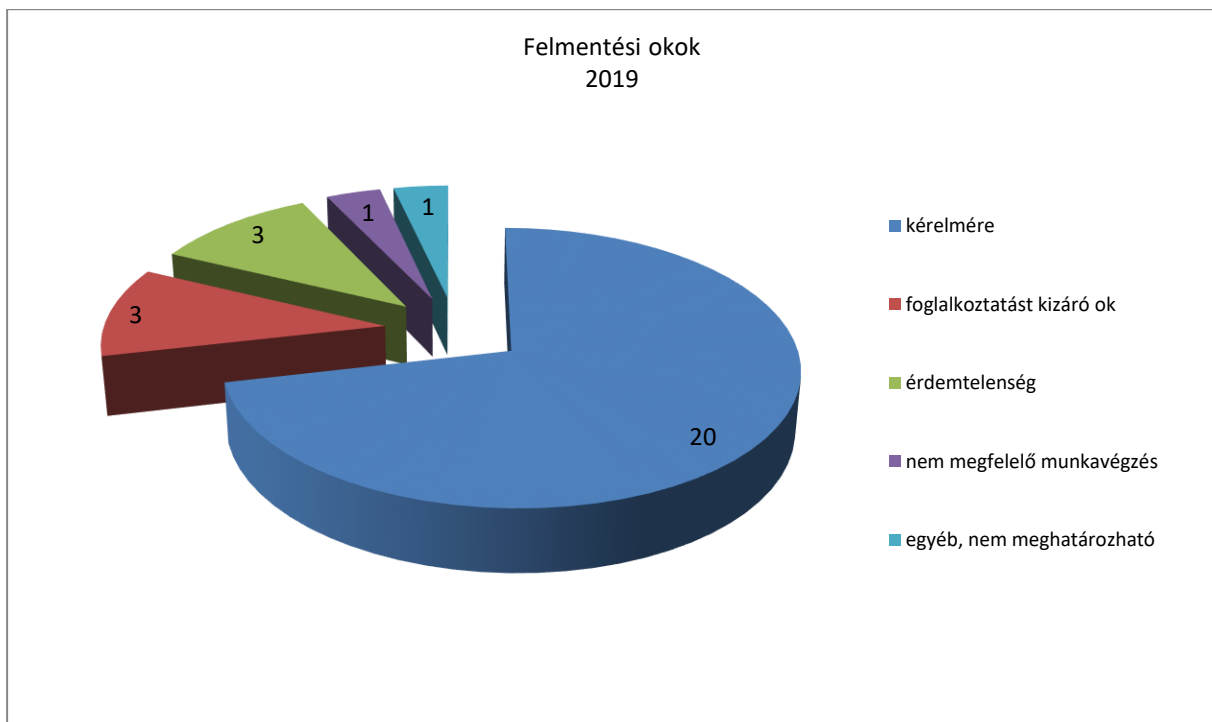
Anonimizált határozatok gyűjteménye I.

Az anonimizált határozatok tárgykörét érintő, a Kit. alapján elbírált ügyek statisztikai bemutatása

KORMÁNYZATI SZOLGÁLATI JOGVISZONY MEGSZÜNTETÉSÉVEL KAPCSOLATOS ÜGYEK, TOVÁBBÁ AZON ESETEK, AMIKOR A KORMÁNYTISZTVISELŐT KÉRELME ELLENÉRE NEM MENTETTÉK FEL

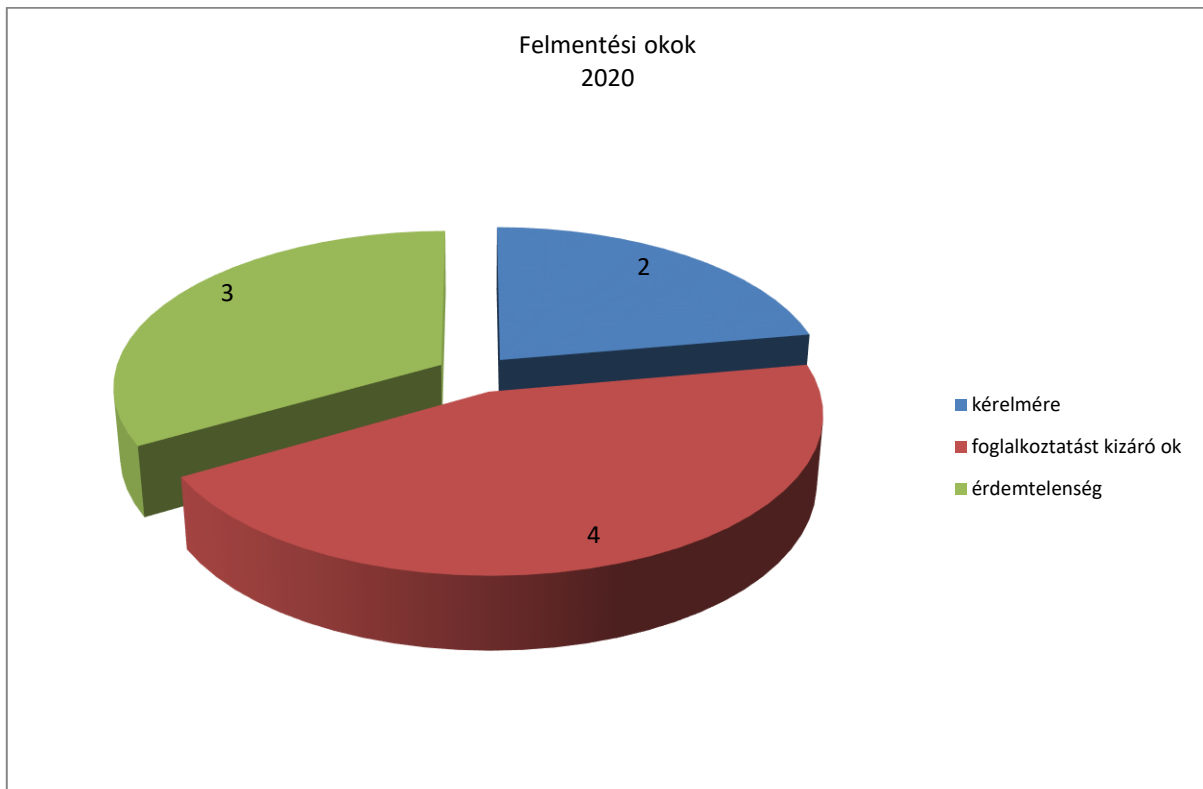
2019. évben lezárt, Kit. alapján indult kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése és kérelmére nem mentették fel tárgyú ügy: 33 ügy

- **kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés: 29**
 - **felmentés: 28**
 - kérelmére: 20
 - foglalkozást kizáró ok: 3
 - érdemtelenység: 3
 - nem megfelelő munkavégzés: 1
 - egyéb, nem meghatározható: 1
 - **közös megegyezés: 1**
- **kérelmére nem mentették fel: 4**

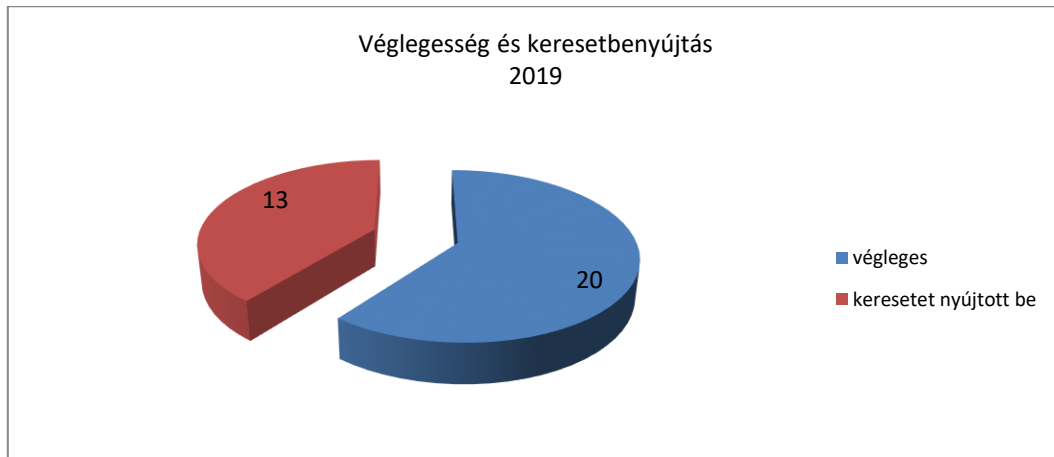
2020. évben lezárt, Kit. alapján indult kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés tárgyú panaszügyek: 16 ügy

- **kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés: 14**
 - **felmentés: 9**
 - kérelmére: 2
 - foglalkozást kizáró ok: 4
 - érdemtelenység: 3
 - **próbaidő alatt azonnali hatállyal: 4**
 - **lemondás: 1**
- **kérelmére nem mentették fel: 2**

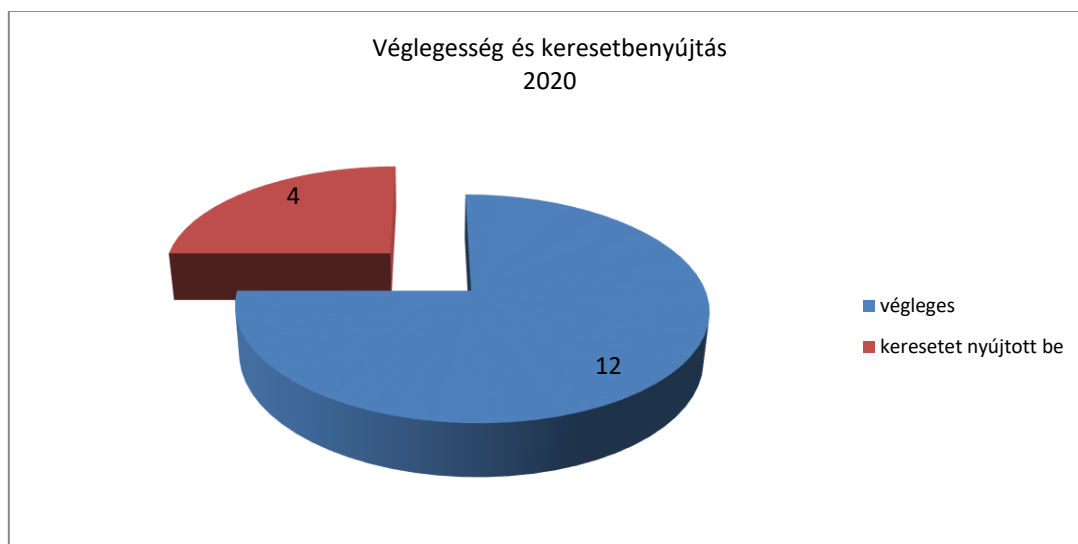
A kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú, Kit. alapján indult, 2019. évben lezárt panaszügyekben hozott határozatok véglegessége és keresetbenyújtás aránya:

- végleges: **20 (61%)**
- keresettel támadott: **13 (39%)**

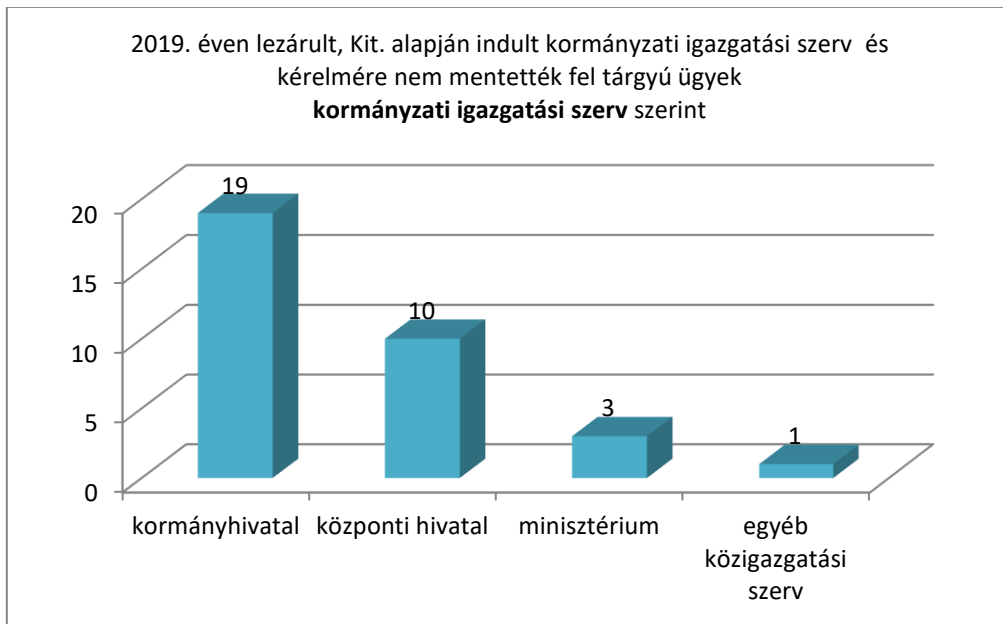
A kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú, Kit. alapján indult, 2020. évben lezárt panaszügyekben hozott határozatok véglegessége és keresetbenyújtás aránya:

- végleges: **12 (75%)**
- keresettel támadott: **4 (25%)**

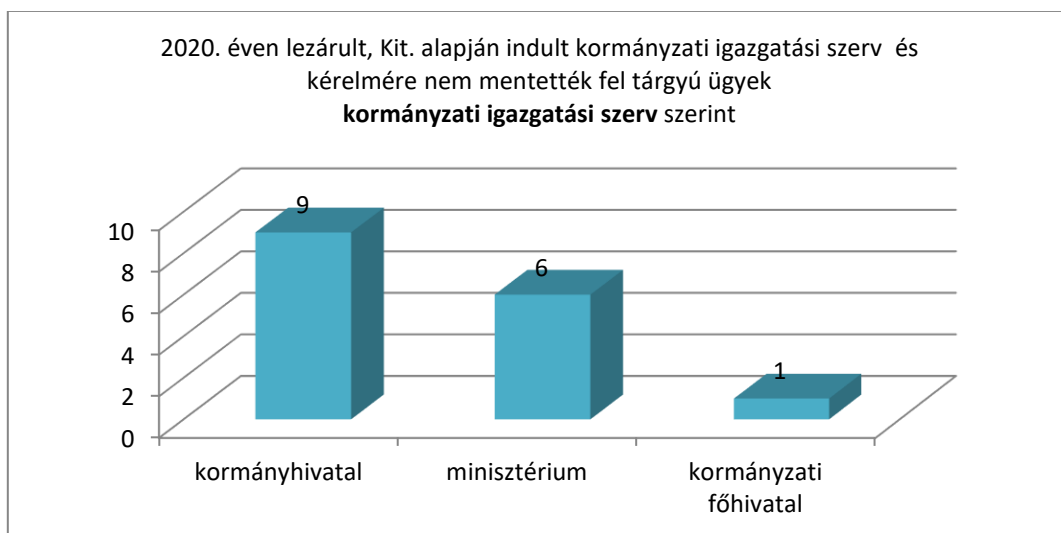
2019. évben lezárt, Kit. alapján indult, kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú ügyek kormányzati igazgatási szerv szerinti bontásban:

- kormányhivatal: 19
- központi hivatal: 10
- minisztérium: 3
- egyéb közigazgatási szerv: 1

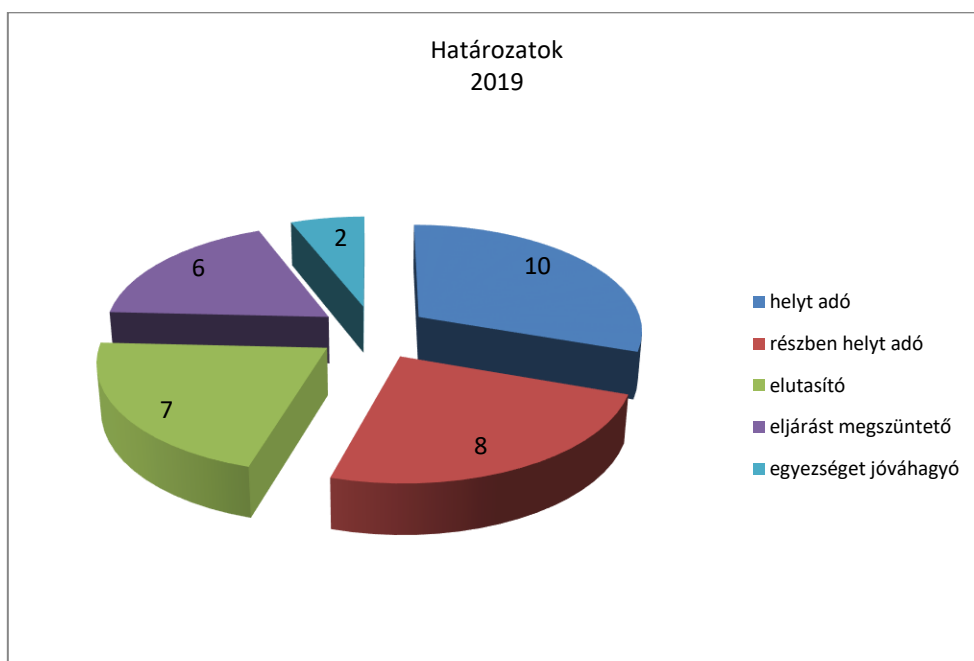
2020. évben lezárult, Kit. alapján indult, kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú ügyek kormányzati igazgatási szerv szerinti bontásban:

- kormányhivatal: 9
- minisztérium: 6
- kormányzati főhivatal: 1

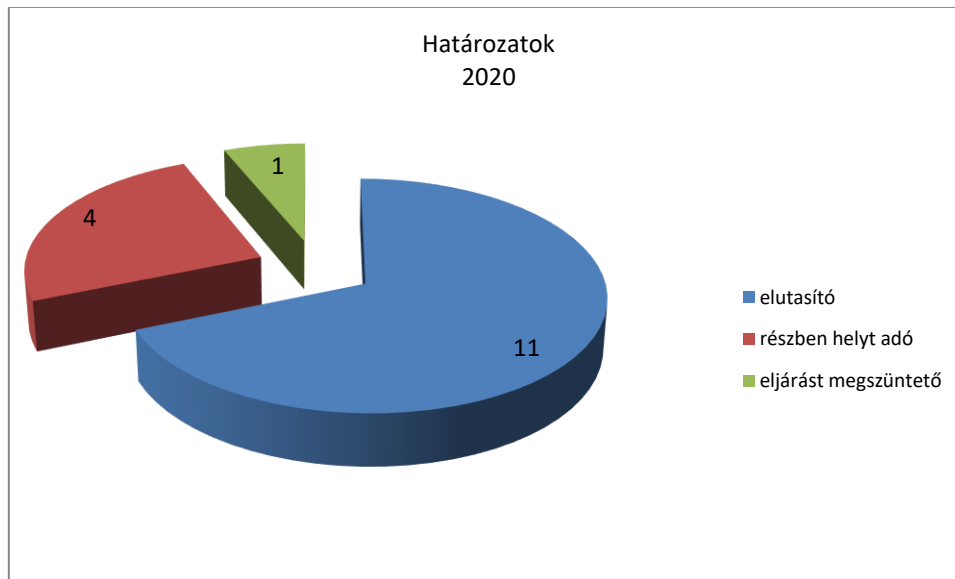
2019. évben lezárt, Kit. alapján indult, kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú ügyek a határozatok típusa szerint:

- **10 ügyben** helyt adó határozat
- **8 ügyben** részben helyt adó határozat
- **7 ügyben** elutasító határozat
- **6 ügyben** eljárást megszüntető határozat
 - visszavonta: 2
 - elkésett: 2
 - hatáskör hiánya: 2
- **2 ügyben** egyezséget jóváhagyó határozat

2020. évben lezárt, Kit. alapján indult, kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetés és kérelmére nem mentették fel tárgyú ügyek a határozatok típusa szerint:

- **11 ügyben** elutasító határozat
- **4 ügyben** részben helyt adó határozat
- **1 ügyben** eljárást megszüntető határozat
 - hiánypótlási felhívásnak nem tett eleget: 1

Jogviszony megszűnése:

- **2019. évben: 4**
 - határozott idő: 2
 - nyugdíjjogosultság megszerzése: 2

- **2020. évben: 3**
 - (mindhárom határozott idő)

1. eset

A Kit. 86. §-ának (9) bekezdése rögzíti, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony indokolás nélküli, azonnali hatállyal történő megszüntetésére a feleknek a próbaidő alatt van lehetőségük. Az intézkedésre akár a próbaidő utolsó napján is sor kerülhet. A panaszos erre figyelemmel alaptalanul sérelmezte, hogy jogviszonyát a próbaidő letelte előtt négy nappal szüntették meg.

A kormányzati igazgatási szervnek nem volt arra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége, hogy megindokolja a panaszos jogviszonyának megszüntetését. A kormányzati igazgatási szerv élt a Kit. 105. § (1) bekezdése e) pontjában biztosított lehetőséggel, amely alapján a próbaidő alatt a kormányzati szolgálati jogviszonyt indokolás nélkül azonnali hatállyal megszüntethette. A jogviszony megszüntetéséről rendelkező okirat e rendelkezéssel összhangban indokolást nem tartalmazott, a jogviszony megszüntetésének indokát a Közszolgálati Döntőbizottság nem vizsgálhatta, ezért a panaszos által a megszüntetés „valódi okával” összefüggésben előadottakat nem értékelte.

Munkáltatói intézkedés: A január 27. napján kelt, a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 105. § (1) bekezdésének e) pontja alapján próbaidő alatt azonnali hatállyal megszüntető intézkedés.

A panaszos érvelése: A panaszos sérelmezte, hogy a kormányzati igazgatási szerv a jogviszonyát a hathónapos próbaidő lejárta előtt négy nappal szüntette meg, így a döntés időbeli közlésére tekintettel nem volt arra lehetősége, hogy olyan módon tudjon elhelyezkedni – 30 napon belül –, hogy a kormányzati szolgálati jogviszonya folyamatos legyen. Előadta, hogy munkáját közel 25 éves vonatkozó tapasztalata, összesen 35 éves közszolgálati jogviszonya alapján sikerrel végezte, a kapott ügyiratokat a hatályos anyagi és eljárásjogi jogszabályok figyelembevételével sikeresen feldolgozta. Hozzáértését vezetői szóban elismerték, munkájával kapcsolatban semmilyen kifogás nem merült fel. Véleménye szerint a jogviszonya megszüntetésének valódi oka az lehetett, hogy a próbaidő leteltével a kinevezését „véglegesíteni” kellett volna. A munkáltatói intézkedés meggondolatlan és minden ésszerűséget nélkülöző volt.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a közszolgálati panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a panaszost augusztus 1. napjától nevezte ki hat hónap próbaidő kikötésével. A próbaidő a következő év január 31. napjával járt volna le, azonban a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát január 27. napjával azonnali hatállyal megszüntették. A panaszos a kinevezését elfogadta, amellyel egyben tudomásul kellett vennie azt is, hogy január 31. napjáig próbaidő alatt áll, illetve tisztában kellett lennie a próbaidő jogintézményének rendeltetésével is.

Hivatkozott a Kit. 86. §-ának (9) bekezdésében foglaltakra, miszerint a próbaidő alatt a kormányzati szolgálati jogviszonyt bármelyik fél indokolás nélkül, azonnali hatállyal megszüntetheti, illetve, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony próbaidő alatt azonnali hatállyal történő megszüntetésekor a kormányzati igazgatási szervet nem terheli indokolási kötelezettség.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a kinevezés kormányzati szolgálati jogviszonyba megnevezésű okirat szerint a kormányzati igazgatási szerv augusztus 1. napi hatállyal kormánytisztviselővé nevezte ki a panaszost. A panaszos a kinevezési okmány „beosztási okirat (kormányzati szolgálati jogviszony)” megnevezésű részét augusztus 16. napján átvette.

A Kit. 86. §-ának (7) bekezdése alapján a közszolgálatban a próbaidő kikötése – bizonyos szűk kivételektől eltekintve – kötelező. A kormányzati igazgatási szerv a jogszabály kötelező rendelkezését követve a beosztási okiratban 6 hónapig, azaz a következő év január 31. napjáig tartó próbaidőt kötött ki.

A kormányzati igazgatási szerv a január 27. napján kelt intézkedésével a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát azonnali hatállyal a próbaidő alatt megszüntette. A kormányzati szolgálati jogviszonyt megszüntető okiratot a hivatalvezető mint a munkáltatói jogkör gyakorlója fokozott biztonságú elektronikus aláírással kiadmányozta, azt a panaszos ügyfélkapujára elektronikusan megküldték. Az okiratot a panaszos a letöltési igazolás tanúsága szerint január 27-én letöltötte. Mindezek alapján a kormányzati igazgatási szerv a fenti intézkedését a január 31-ig kikötött próbaidő alatt hozta meg, azt a panaszossal a próbaidő leteltét megelőzően szabályszerűen közölte. A Kit. 86. §-ának (9) bekezdése rögzíti, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony indokolás nélküli, azonnali hatállyal történő megszüntetésére a feleknek a próbaidő alatt van lehetőségük. Az intézkedésre akár a próbaidő utolsó napján is sor kerülhet. A panaszos erre figyelemmel alaptalanul sérelmezte, hogy jogviszonyát a próbaidő letelte előtt négy nappal szüntették meg.

A próbaidő jogintézményének célja egy olyan időtartam létrehozása, amely alatt a felek kölcsönösen tapasztalatot szerezhetnek arról, hogy képesek-e együttműködni. Egyfelől a kormányzati igazgatási szerv meggyőződhet arról, hogy a kormánytisztviselő munkavégzése megfelelő szintű-e, másfelől a kormánytisztviselő is megtapasztalhatja, hogy a végzett munka elképzeléseinek megfelel-e, kívánja-e azt a továbbiakban végezni. A próbaidő alatti jogviszony egyfajta lazább, függő jogi helyzetet hoz létre a kormányzati igazgatási szerv és a kormánytisztviselő között annyiban, hogy bármelyik félnek joga van helyzetét a próbaidő alatt mérlegelni és dönteni a tekintetben, hogy a jogviszonyt fenn kívánja-e tartani vagy azt meg kívánja-e szüntetni. A megszüntetés melletti döntés esetén sem a kormányzati igazgatási szervet, sem a kormánytisztviselőt nem terheli indokolási kötelezettség (BH 1995.608., amely a jelen ügyben is irányadó).

A Kit hivatkozott rendelkezései alapján a kormányzati igazgatási szervnek nem volt arra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége, hogy megindokolja a panaszos jogviszonyának megszüntetését. A kormányzati igazgatási szerv élt a Kit. 105. § (1) bekezdése e) pontjában biztosított lehetőséggel, amely alapján a próbaidő alatt a kormányzati szolgálati jogviszonyt indokolás nélkül azonnali hatállyal megszüntethette. A jogviszony megszüntetéséről rendelkező okirat e rendelkezéssel összhangban indokolást nem tartalmazott, a jogviszony megszüntetésének indokát a Közszolgálati Döntőbizottság nem vizsgálhatta, ezért a panaszos által a megszüntetés „valódi okával” összefüggésben előadottakat nem értékelte.

A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyának próbaidő alatt indokolás nélkül, azonnali hatállyal történő megszüntetése megfelel a jogszabályi előírásoknak, ezért a panaszos közszolgálati panaszát az R. 21. § (2) bekezdésének b) pontja alapján el kellett utasítani.

2. eset

Az érdemtelenység jogcímén történő felmentésnek a Kit. szerint garanciális feltétele a határidőhöz kötöttség: a kormányzati igazgatási szerv a felmentés jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül (szubjektív határidő), legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig (objektív határidő) gyakorolhatja. A szubjektív határidő betartásának kötelezettsége azonban ebben az esetben is irányadó.

A harmincnapos határidő az érdemtelenység alapjául szolgáló okról történt tudomásszerzéstől számítandó. A szubjektív határidőtől számítottan a kormányzati igazgatási szerv az érdemtelenység jogcímén történő felmentés jogát több mint négy hónap elteltével már nem gyakorolhatta jogszerűen, ezért intézkedése jogellenes.

Munkáltatói intézkedés: A panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát érdemtelenység jogcímén megszüntető intézkedés.

A panaszos érvelése: A panaszos előadta, hogy házastársával együtt két évig szolgálati lakásban lakott. Ezen időszakra a kormányzati igazgatási szerv lakhatási költségtérítést folyósított a panaszos házastársa részére. Házastársát július 26-án tájékoztatták, hogy részére a lakhatási költségtérítést tévesen folyósították. A panaszos házastársa amint értesült a túlfizetésről, azt július 30-án egy összegben visszautalta. A kormányzati igazgatási szerv a panaszos házastársa ellen fegyelmi eljárást indított. A panaszos előadta továbbá, hogy az érdemteleniséget kimondó munkáltatói intézkedés indokolása úgy fogalmaz, hogy a kormányzati igazgatási szerv csupán feltételezi a panaszos tudomását, de az nem bizonyított, és a Kit. 109. §-ának (1) bekezdése szerint az érdemtelenység indokának bizonyítható ténynek kell lennie. A felmentés továbbá nem felel meg a valóság, világosság és okszerűség követelményeinek, nem felel meg az MK.95. számú állásfoglalásnak.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy belső ellenőrzés keretében megállapította, hogy a panaszos házastársa folyamatosan lakhatási költségtérítést vett fel annak ellenére, hogy arra nem volt jogosult. A panaszos házastársa nyilatkozatot töltött ki a lakhatási költségtérítés igénybevételéről, azzal, hogy az összeget saját maga részére kéri utalni. Fegyelmi eljárást folytatott le a panaszos házastársával szemben és fegyelmi büntetést szabott ki. Szerinte teljesen életszerűtlen, hogy a panaszos nem követte nyomon a folyószámláján jóváírt összegeket. Mindezek alapján vélelmezte, hogy a panaszosnak tudomása lehetett házastársa magatartásáról. A panaszos nem tájékoztatta arról, hogy házastársával közös bankszámlájára olyan juttatás érkezett, amelyet sem ő, sem házastársa nem volt jogosult elfogadni. A felmentés indokolása megfelel az MK.95. számú állásfoglalásban foglaltaknak. A felmentő intézkedésben hivatkozott arra is, hogy a Kit. 109. §-ának (4) bekezdése alapján nem várható el, hogy lehetőséget adjon a panaszosnak a védekezésre, a mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy biztosítja-e ezt a jogot a panaszosnak. A munkáltatói intézkedés határidőben történt, mivel a panaszos házastársának fegyelmi ügyében november 7-én hozott határozat időpontjában vált bizonyossá, hogy a panaszos házastársa fegyelmi vétséget követett el.

A Döntőbizottság döntése: A Döntőbizottság a panasznak részben helyt adott, a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben tízhavi átalánykártérítés megfizetésére kötelezte a kormányzati igazgatási szervet.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a kormányzati igazgatási szerv a panaszos házastársát november 7-én megrovás fegyelmi büntetéssel sújtotta. A fegyelmi határozatban rögzítették, hogy a panaszos házastársa részére két évig lakhatási költségtérítést számfejtettek és utaltak át, a panaszos házastársa olyan juttatást vett fel, amely a vonatkozó szabályozás alapján nem illette meg.

A kormányzati igazgatási szerv fenti előzményt követően a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján november 27-én kelt intézkedésben a Kit. 109. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti érdemtelenység jogcímén azonnali hatállyal megszüntette. A felmentő intézkedés indokolása szerint a panaszos házastársával szolgálati lakásban lakott, a házastársa pedig jogalap nélkül vett fel lakhatási költségtérítést, annak ellenére, hogy arra nem volt jogosult, és erről a panaszosnak tudomása lehetett.

A Kit. 107. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint „A kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha a kormánytisztviselő a hivatása gyakorlására érdemtelen”.

Az érdemtelenséggel kapcsolatos szabályokat a Kit. 109. §-a tartalmazza.

Az érdemtelenység jogcímen történő felmentésnek a Kit. szerint több garanciális feltétele van. Garanciális szabály a határidőhöz kötöttség: a kormányzati igazgatási szerv a felmentés jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül (szubjektív határidő), legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig (objektív határidő) gyakorolhatja. A szubjektív határidő betartásának kötelezettsége azonban ebben az esetben is irányadó. A Döntőbizottság elsőként a határidő megtartottságát vizsgálta.

A harmincnapos határidő az érdemtelenység alapjául szolgáló okról történt tudomásszerzéstől számítandó. Erről az okról, vagyis arról a körülményről, hogy a panaszosnak „*tudomása lehetett*” a házastársának a lakhatási költségtérítés tekintetében tanúsított magatartásáról, a kormányzati igazgatási szervnek már akkor tudnia kellett, amikor tudomást szerzett a panaszos házastársának a lakhatási költségtérítés tekintetében tanúsított magatartásáról. A rendelkezésre álló, a panaszos házastársával szemben november 7-én megrovást kiszabó fegyelmi határozatban foglaltak alapján ez az időpont július 26. napja. Ebben az időpontban a kormányzati igazgatási szerv már tudott arról, hogy a panaszos házastársa jogalap nélkül vette fel hosszú időn keresztül, többszöri kifizetés útján a lakhatási költségtérítést. Tudomással bírt a kormányzati igazgatási szerv arról is, hogy a panaszos házastársa annak a személynek, aki a lakhatási költségtérítést hosszú időn keresztül jogosulatlanul megkapta. A kormányzati igazgatási szerv július 26-án tehát minden olyan ténynek birtokában volt, amely alapján később megfogalmazta a felmentés indokául szolgáló azon feltételezését, hogy házastársi minőségéből adódóan a panaszos esetlegesen tudhatott arról, hogy házastársa jogosulatlanul lakhatási költségtérítést vett fel.

A Döntőbizottság a fentiek alapján nem fogadta el a kormányzati igazgatási szerv azon érvelését, hogy az érdemtelenység alapjául szolgáló okról való tudomásszerzés időpontjának a panaszos házastársával szemben meghozott fegyelmi határozat keltét – november 7. napját – kell tekinteni.

Mindezek alapján az érdemteleniségi okról való tudomásszerzés időpontja július 26. napja, ettől az időponttól számítandó a Kit. 109. §-a (3) bekezdésének a) pontjában szabályozott szubjektív határidő. Az így megállapított szubjektív határidőtől számítottan a kormányzati igazgatási szerv az érdemteleniség jogcímen történő felmentés jogát több mint négy hónap elteltével gyakorolta. A kormányzati igazgatási szerv a Kit. 109. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján november 27. napján már nem gyakorolhatta jogszerűen a felmentés jogát, ezért intézkedése jogellenes.

Figyelemmel arra, hogy a felmentő intézkedés jogellenessége a kormányzati igazgatási szerv súlyos eljárási szabálysértése okán megállapítható, a Döntőbizottság ezt meghaladóan a felmentő okirat tartalmát érdemben nem vizsgálta.

A Döntőbizottság mindezek alapján az R. 21. § (2) bekezdése a) pontjának második fordulata alapján a közszolgálati panasznak részben helyt adó döntést hozott.

3. eset

A Kit. nem ismeri a függő hatályú lemondás intézményét. A Kit. 106. §-ának (1) bekezdése értelmében a kormánytisztviselő a kormányzati szolgálati jogviszonyról bármikor lemondhat, azt a kormányzati igazgatási szerv felé nem kell megindokolnia. A kormányzati igazgatási szerv a lemondó nyilatkozat kézhezvételét követően köteles intézkedni a jogviszony megszüntetése iránt. A lemondás a kormányzati igazgatási szerv elfogadásához, jóváhagyásához nem kötött egyoldalú jognyilatkozat.

A hivatkozott utasítás kizárólag [a motivációs] elismerés lehetőségét teremti meg, nem mondja ki, hogy a feltételeknek megfelelő, illetőleg a kizáró szabályozás alá nem tartozó kormánytisztviselők automatikusan jogosultak lesznek az elismerésre. A motivációs elismerés *adható* volt, de annak nyújtása a feltételek fennállása esetén sem kötelező, a munkáltatói jogkör gyakorlójának fennmarad a mérlegelési jogköre a tekintetben, hogy adott kormánytisztviselőt kíván-e elismerésben részesíteni. A munkáltatói jogkör gyakorlója az utasítás kiadását követően személyre szabott mérlegelés alapján jogszerűen dönthetett úgy, hogy bizonyos kormánytisztviselőknek, így a panaszosnak motivációs elismerést nem állapít meg.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv november 19. napján kelt intézkedése, mellyel a Kit. 105. § (1) bekezdésének b) pontja alapján – hivatkozással a panaszos ez irányú írásbeli kérelmére – a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyának december 31. napjával történő megszüntetéséről rendelkezett. A kormányzati igazgatási szerv továbbá elutasította a panaszos motivációs elismerés megfizetésére vonatkozó igényét.

A panaszos érvelése: A panaszos előadta, hogy a kormányzati igazgatási szervnek küldött e-mail üzenetben „feltételes módon” mondott le a kormányzati szolgálati jogviszonyáról, tekintettel arra, hogy a kormányzati igazgatási szerv jegyzőkönyvbe foglaltan a munkájával összefüggésben felmerült hibákat jelzett felé. E problémákra megkísérelt választ adni, és e válaszában rögzítette, hogy amennyiben álláspontját nem fogadják el, úgy a lemondását tekintse a kormányzati igazgatási szerv benyújtottnak és érvényesnek. Mivel nem kapott választ, ezért lemondását nem tekinti érvényesnek.

A panaszos szintén előadta, hogy a közigazgatási államtitkári utasítás alapján járó motivációs elismerést annak ellenére nem fizették meg számára, hogy a vonatkozó feltételeknek megfelelt.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a panaszost október 17. napján kelt jegyzőkönyvben foglaltan tájékoztatták arról, hogy a munkájával összefüggésben kifogások merültek fel. A panaszos október 31. napján elektronikus levélben előadta védekezését, majd papíralapon megküldte október 31. napján kelt lemondását. A panaszos a lemondása okaként azt adta elő, hogy a jegyzőkönyvben foglalt kifogásokat méltánytalannak érzi. A kormányzati igazgatási szerv tájékoztató iratban értesítette a panaszost, hogy lemondására tekintettel december 31. napjával kormányzati szolgálati jogviszonyát megszünteti.

A motivációs elismerés tekintetében kiemelte, hogy annak a panaszos részére történő kifizetése ellentétes lett volna a juttatás céljával. A motivációs elismerésnek két konjunktív feltétele van. Egyfelől az elismerés a kormánytisztviselő valamely kompetenciájára, speciális képességére, ismeretére, tudására figyelemmel adható, amely a panaszos esetében nem állt fenn, hiszen a munkavégzésével összefüggésben kifogások merültek fel. A másik feltétel szerint a kormánytisztviselőnek az adott álláshelyen történő munkavégzése a munkáltatói jogkör gyakorlójának kiemelt érdeke. A kormányzati igazgatási szervnek nem volt kiemelt érdeke a panaszos adott álláshelyen történő foglalkoztatása.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint az október 17. napján kelt jegyzőkönyvvel a kormányzati igazgatási szerv tájékoztatta a panaszost, hogy munkavégzésével kapcsolatban kifogásai merültek fel, a jegyzőkönyv tartalmazta a panaszos munkavégzésével összefüggésben felmerült hibákat, hiányosságokat. A kormányzati igazgatási szerv lehetőséget adott arra, hogy a panaszos a vele szemben felmerült körülményeket megismerje és tizenöt napon belül védekezését előadhassa. A panaszos október 31. napján e-mail útján adta elő védekezését, amelyben kifejtette, hogy a jelzett problémák nem nyertek bizonyítást, a véleménykülönbségek nem indokolják az érdemteleniséget.

A panaszos október 31. napján kelt lemondását a Kit. 105. §-ának b) pontja és 106. §-ának (1) bekezdése alapján terjesztette elő. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a kormányzati igazgatási szervnek küldött e-mailben mondott le, csatolta ugyanakkor egy feladóvevény másolatát, amelyen a postai felvétel ideje október 29. A feladóvevénnyel együtt a panaszos szintén lemásolta a feltehetően annak mellékletét képező október 31-i keltezéssel ellátott papíralapú lemondó nyilatkozatát. A kormányzati igazgatási szerv csatolta e lemondó nyilatkozat érkeztető bélyegzővel ellátott példányát, amely szerint az irat november 4. napján érkezett a kormányzati igazgatási szervhez, és azt november 5. napján iktatták. Szintén csatolta az annak postai úton történő megküldésére szolgáló boríték másolatát. A panaszos a lemondása okaként a jegyzőkönyvben szereplő, a munkavégzésével kapcsolatban jelzett kifogások miatt érzett méltánytalanságot jelölte meg. Lemondásában rögzítette, hogy amennyiben védekezése alapján vagy egyéb lehetőség, akár áthelyezés miatt rá nézve kedvező döntés születne, akkor lemondását visszavonja. A lemondásban a panaszos kérelmezte a motivációs elismerés megfizetését arra hivatkozással, hogy a munkavégzés alóli mentesítése az utasítás alapján nem kizáró ok.

A panaszos lemondására tekintettel a kormányzati igazgatási szerv december 31. napjával a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 106. §-ának (2) bekezdése alapján megszüntette.

A panaszos vitatta a lemondása érvényességét, mivel álláspontja szerint azt feltételhez, a kormányzati igazgatási szerv válaszához és e válasz tartalmához kötötte.

A panaszos az október 31. napján kelt „Lemondás” megnevezésű iratban kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a Kit. „105. paragrafus b. pontja, és 106. par. 1) bekezdése szerint lemondok 2019.10.31-ei nappal”. A lemondásban rögzítette, hogy „Amennyiben védekezésem, vagy egyéb lehetőség, akár közszolgálati áthelyezés miatt kedvező döntés születne, felmondásom visszavonását kezdeményezem”.

A panaszos csatolta az államtitkár részére e-mailben előterjesztett védekezése szövegét, amelyből nem állapíthatók meg a küldés körülményei. E szöveg azonban nem egyezik meg a kormányzati igazgatási szerv által teljeskörűen csatolt e-mail szövegével, mivel a panaszos által a jelen eljárásban benyújtott változat két bekezdéssel többet tartalmaz. A Döntőbizottság ezért a kormányzati igazgatási szerv által benyújtott iratot vette figyelembe.

A Döntőbizottság először is utal rá, hogy a Kit. nem ismeri a függő hatályú lemondás intézményét. A Kit. 106. §-ának (1) bekezdése értelmében a kormánytisztviselő a kormányzati szolgálati jogviszonyról bármikor lemondhat, azt a kormányzati igazgatási szerv felé nem kell megindokolnia. A kormányzati igazgatási szerv a lemondó nyilatkozat kézhezvételét követően köteles intézkedni a jogviszony megszüntetése iránt. A Döntőbizottság utal továbbá a Kit. 68. §-ának (2) bekezdésére, amely szerint „Az egyoldalú jognyilatkozat a címzettel való közléssel válik hatályossá és - e törvény eltérő rendelkezésének hiányában - csak a címzett hozzájárulásával módosítható, vagy vonható vissza”. A Döntőbizottság osztja a kormányzati igazgatási szerv álláspontját, mely szerint a lemondás a kormányzati igazgatási szerv elfogadásához, jóváhagyásához nem kötött egyoldalú jognyilatkozat.

A Döntőbizottság egyebekben megjegyzi, hogy amire a panaszos feltételként hivatkozik, az egész pontosan arra vonatkozott, hogy a „felmondása” visszavonását kívánja kezdeményezni egy esetleges kedvező döntés, a védekezése elfogadása esetén. E körülmény nyilvánvalóan nem következett be, illetve a panaszos lemondása a kormányzati igazgatási szervvel való közléssel – november 4. napján – hatályosult, ezt követően csak a kormányzati igazgatási szerv hozzájárulásával lehetett volna visszavonni, amelyre nem került sor.

A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a kormányzati igazgatási szerv a november 19. napján kelt intézkedésében a Kit. 105. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen rendelkezett a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyának lemondás jogcímen december 31. napjával történő megszüntetéséről.

A motivációs elismerés tekintetében a Döntőbizottság a Kit.-nek az érdemek elismerésére vonatkozó szabályaiból és a juttatás rendeltetéséből, céljából indult ki. A Kit. 141. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében a kormánytisztviselő motivációs elismerésben részesíthető, amely érdemelismerést a Kit. 143. §-a határoz meg, annak részletszabályai a Kit. vhr. 30. §-ának (1) bekezdésében találhatók.

A Kit. vhr. megállapítja azokat a feltételeket is, amelyekkel az elismerésben részesülő személynek rendelkeznie kell. Így a kormánytisztviselőnek a kormányzati igazgatási szervnél legalább hat hónapos kormányzati szolgálati jogviszonnyal kell rendelkeznie, nem állhat próbaidő hatálya alatt, illetőleg a felmentési vagy lemondási idejét töltő kormánytisztviselő nem részesíthető a juttatásban. A panaszos által becsatolt utasítás is meghatározza azokat a feltételeket, amelyek esetében nem állapítható meg a juttatás. A hivatkozott utasítás ugyanakkor kizárólag az elismerés lehetőségét teremti meg, nem mondja ki, hogy a feltételeknek megfelelő, illetőleg a kizáró szabályozás alá nem tartozó kormánytisztviselők automatikusan jogosultak lesznek az elismerésre. Az utasítás 1. pontja feltételes módon szabályoz, azaz a motivációs elismerés *adható* volt, de annak nyújtása a feltételek fennállása esetén sem kötelező, a munkáltatói jogkör gyakorlójának fennmarad a mérlegelési jogköre a tekintetben, hogy adott kormánytisztviselőt kíván-e elismerésben részesíteni. A munkáltatói jogkör gyakorlója az utasítás kiadását követően személyre szabott mérlegelés alapján jogszerűen dönthetett úgy, hogy bizonyos kormánytisztviselőknek, így a panaszosnak motivációs elismerést nem állapít meg. A Döntőbizottság a fentiek alapján nem találta megalapozottnak a panaszos erre vonatkozó érvelését és igényét.

A Döntőbizottság mindezek alapján az R. 21. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a közszolgálati panaszt elutasító döntést hozott.

4. eset

A szabadság mértékének változása nem tekinthető a munkaidő változásának, így nem szolgálhat a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti felmentés kérelmezésének alapjául.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv április 8. napján kelt, a panaszos felmentés iránti kérelmét elutasító intézkedése, melynek előzménye, hogy a panaszos a Kit. 89. §-ának (1) bekezdése, valamint 296. §-ának (2) bekezdése alapján elkészített egyoldalú kinevezésmódosítás tartalmára tekintettel a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontjára hivatkozással felmentési kérelmet terjesztett elő.

A panaszos érvelése: A panaszos a felmentési kérelmének elutasításáról rendelkező munkáltatói intézkedés tárgyában közszolgálati panaszt nyújtott be, melyben annak hatályon kívül helyezését és felmentési kérelme jogszerűségének megállapítását kérte. Előadta, hogy 2018-ban 38 nap, 2019-ben 34 nap szabadsága volt, míg a legutóbbi kinevezésmódosítás alapján évente összesen 30 nap szabadság illeti meg. Mivel a Kit. az éves munkaidő fogalmát nem határozza meg, álláspontja szerint azt az éves szabadság mértékével kell összevetni. Értelmezése szerint szabadsága csökkenésével munkanapjainak száma, ebből következően pedig éves munkaidejének mértéke nőtt. A fentiekre tekintettel hivatkozott a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontjára, melynek alapján munkaideje változása esetén lehetősége van kérnie a felmentését. Kiüresítené a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontjában foglalt, felmentési kérelmet megalapozó indokot, ha azt kizárólag a Kit. szerinti napi és heti munkaidő változása esetén lehetne alkalmazni.

Sérelmezte, hogy a napi, illetve heti munkaidő mértéke „a Kit. 2019. április 1-ei változtatása előtt” is megegyezett a jelenlegivel, ugyanakkor „a Munkáltató 2019. április 1-ei hatállyal felmentette a felmentésüket kérő Munkatársakat a munkaidő változására történő hivatkozással”.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a szabadság és a munkaidő egymástól függetlenül szabályozott, külön jogintézmények, ezért a szabadság mértékének csökkenését nem lehet a munkaidő növekedéseként értelmezni. A Kit. 86. §-a (2) bekezdésének f) pontja alapján a kormánytisztviselő munkaidejét a beosztási okiratában szükséges rögzíteni. A Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti felmentési ok kizárólag a kinevezési okmány beosztási okirat részében megállapított munkaidő változása esetén alkalmazható, a kormánytisztviselőt megillető szabadság mértékének változásától függetlenül. A panaszos beosztási okiratában foglalt munkaidejét a kinevezés egyoldalú módosítása nem érintette. A panaszos felmentésére a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján nem volt lehetőség.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a kormányzati igazgatási szerv a panaszos kinevezésének egyoldalú módosításával a Kit. 296. §-ában foglaltakkal összhangban meghatározta a panaszos álláshelyét és havi illetményét április 1. napjától. A kinevezésmódosításban a panaszost tájékoztatták arról, hogy a Kit. 128. §-ának rendelkezései alapján húsz nap alapszabadság, valamint besorolási fokozata alapján, illetve a Kit. 155. §-ában foglalt feltételek fennállása esetén az abban meghatározott mértékben pótszabadság illeti meg. A kormányzati igazgatási szerv az egyoldalú kinevezésmódosításban rendelkezett arról is, hogy az abban nem érintett kérdésekben – így többek között a panaszos munkaidejének vonatkozásában – a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyának tartalma nem módosul.

A panaszos a fent hivatkozott kinevezésmódosítás tartalmára tekintettel március 19. napján a kormányzati igazgatási szerv részére megküldött nyilatkozatában a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján munkaidejének változására hivatkozással felmentését, valamint a Kit. 112. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján végkielégítés kifizetését kérte. Indokolása szerint szabadsága mértékének csökkenésével éves viszonylatban számított munkaidejének mértéke növekedett.

A kormányzati igazgatási szerv a panaszos felmentési kérelmének elutasításáról rendelkezett.

A Kit. 280. §-a (1) bekezdésének 29. pontjában foglalt értelmező rendelkezés szerint a szabadság a Kit. szerinti alapszabadságból és pótszabadságból áll.

A Kit. 280. §-a (1) bekezdésének 22. pontjában foglalt értelmező rendelkezés alapján a munkaidő a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység időtartama, ide nem értve - a készenléti jellegű feladatkört kivéve - a munkaközi szünetet, az ebédidőt, a kormánytisztviselő lakó- vagy tartózkodási helyéről a tényleges munkavégzés helyére, valamint a munkavégzés helyéről a lakó- vagy tartózkodási helyére történő utazás időtartamát.

A Kit 118. §-ának (2) bekezdése rendelkezik az általános teljes napi munkaidőről, amely szerint a munkaidő heti negyven óra, a napi munkaidő nyolc óra, és az általános munkarendről, amely alapján az általános teljes napi munkaidő keretei között a munkáltatói jogkör gyakorlója meghatározhatja a munkavégzés kezdő és befejező időpontját.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése rendelkezik a részmunkaidőről, amikor a kinevezésben a (2) bekezdésben foglalt munkaidőnél rövidebb heti munkaidőt állapítanak meg arányosan csökkentett illetménnyel.

A Kit. értelmező rendelkezéseinek vizsgálata alapján a szabadság és a munkaidő között nem áll fenn a panaszos által feltételezett összefüggés, a Kit. szerinti alapszabadság és pótszabadság mértékének változása nem értelmezhető a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő tartamának változásaként. Erre figyelemmel a szabadság mértékének változása nem tekinthető a munkaidő változásának, így nem szolgálhat a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti felmentés kérelmezésének alapjául. A munkanapok száma évről évre természetesen változik, a munkaidőt emiatt sem indokolt éves viszonylatban, azok száma alapján meghatározni.

A két jogintézmény között a panaszos érvelése szerinti összefüggés fennállása azt eredményezné, hogy a jogviszony tartalmának a szabadság mértékét érintő minden változása – ilyen például a tisztviselő besorolási fokozatának megváltoztatása, vagy a gyermek születése után járó pótszabadság megállapítása – megalapozná a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti felmentési kérelmet. A fenti jogszabályhely megalkotása során nyilvánvalóan nem ez volt a jogalkotó szándéka, a Kit. 89. §-ának (3) bekezdésében foglalt taxatív felsorolás pedig nem biztosít lehetőséget felmentési kérelem előterjesztésére a szabadság mértékének változására tekintettel.

A panaszos kinevezésének módosításában a kormányzati igazgatási szerv kifejezetten rendelkezett arról, hogy az abban nem érintett kérdésekben – így többek között a panaszos munkaidejének vonatkozásában – a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyának tartalma nem módosul.

A Kit. 285. §-a szerinti 2019. évi jogviszony-átalakulásokat követően, kérelemre felmentett kollégákkal kapcsolatos panaszosi hivatkozás a jelen ügyben nem bír relevanciával. A Kit. 285. §-ának (9) bekezdése a jogviszony átalakulásával érintett tisztviselők számára kifejezetten biztosította azt a rendkívüli lehetőséget, hogy – önmagában a jogviszony átalakulására tekintettel – kérjék felmentésüket. A Kit. 296. §-a azonban nem tartalmaz ilyen rendelkezést.

Mindezen körülményekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a panaszos felmentés iránti kérelme megalapozatlan, mivel esetében nem teljesült a Kit. 89. §-a (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel. A panaszos felmentési kérelmének elutasítása során tehát a kormányzati igazgatási szerv az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járt el, ezért a Döntőbizottság az R. 21. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján a panasz elutasításáról rendelkezett.

5. eset

A büntetőeljárás megindulása nemcsak a kormányzati szolgálati jogviszony létesítését, hanem annak fenntartását is kizárja. A törvényben meghatározott feltételek alól a kormányzati igazgatási szerv a Kit. 82. §-ának (12) bekezdésére figyelemmel felmentést nem adhatott. A fent hivatkozott bűncselekmény gyanúja miatti büntetőeljárás megindulásának ténye olyan abszolút foglalkoztatást kizáró ok, melynek fennállásakor a kormányzati szolgálati jogviszony azonnali hatállyal történő megszüntetésének van helye.

A kormányzati igazgatási szervnek a kinevezés negatív feltételét jelentő, ún. foglalkoztatást kizáró ok fennállása esetén a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontjában foglalt kógens rendelkezésnél fogva felmentéssel meg kellett szüntetnie, mérlegelési lehetősége – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem volt. A kötelező jogszabályi rendelkezésből következően a panaszos által hivatkozott ártatlanság vélelme nem volt irányadó a felmentő intézkedés meghozatalánál.

Munkáltatói intézkedés: A panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján, foglalkoztatást kizáró ok jogcímén felmentéssel megszüntető intézkedés.

A panaszos érvelése: A panaszos előadta, hogy feladatait az előírások betartásával, lelkiismeretesen végezte, munkavégzésével szemben kifogás vagy panasz soha nem merült fel. A kormányzati igazgatási szerv tisztában volt nehéz személyi körülményeivel, ennek ellenére a munkáltatói intézkedés meghozatalakor nem gyakorolt méltányosságot. Előadta, hogy a rendőrség gyanúsítottként hallgatta ki, amelynek során arról tájékoztatták, hogy a személye ellen büntetőeljárás indult. A munkáltatói intézkedés jogellenességére hivatkozással kifejtette, hogy a kormányzati igazgatási szerv a Kit. 82. §-ának (2) bekezdését számára hátrányosan, kiterjesztően értelmezte. E jogszabályhely az olyan személlyel történő jogviszony-létesítést tiltja, aki a Btk. XXVII. fejezetében található korrupciós bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll. A jogszabályhely új jogviszony létesítésére vonatkozik, a kormányzati igazgatási szerv a huszonnégy éve fennálló jogviszonyát erre hivatkozással nem szüntethette volna meg. Az ártatlanság vélelmének körében előadta, hogy a meghozott munkáltatói intézkedés Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikkébe és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 48. cikkébe ütközik, azt a kormányzati igazgatási szerv egy általa el nem követett cselekmény alapján hozta meg, bűnösségét bírósági határozat nem állapította meg. Az ártatlanság vélelmének körében a fentiekén túl hivatkozott az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (2) bekezdésére, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 11. cikkére, valamint a 3313/2017. (XI. 30.) AB határozatra. Előadta továbbá, hogy a kormányzati igazgatási szerv jogellenesen kért a rendőrségtől tájékoztatást arról, hogy a személye ellen folyamatban van-e büntetőeljárás. Emiatt álláspontja szerint a kormányzati igazgatási szerv jogellenesen jutott ahhoz az információhoz, hogy büntetőeljárás hatálya alatt áll, ezért a munkáltatói intézkedés meghozatala során eljárési hibát vétett.

Kitért arra, hogy a rendőrség jogellenesen – az adatvédelmi szabályok megsértésével – járt el akkor, amikor a büntetőeljárásra vonatkozó adatokat a kormányzati igazgatási szerv részére megküldte.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a hatályos jogszabályi előírásokban foglaltak szerint járt el. Kifejtette, hogy a panaszos írásban tájékoztatta arról, hogy idézésre megjelent a rendőrhatóság hivatali helyiségében, ahol közölték vele a korrupciós bűncselekmény elkövetésére vonatkozó megalapozott gyanút. A panaszos fenti tájékoztatása után írásban megkereséssel élt a nyomozóhatóság felé, amelyben tájékoztatást kért a panaszos személye ellen folyamatban lévő büntetőeljárás tényéről, valamint az annak alapját képező bűncselekményről. A nyomozóhatóság arról tájékoztatta, hogy a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki, ellene a Btk. 294. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárást folytatnak. Előadta, hogy a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát foglalkoztatást kizáró ok fennállása miatt felmentéssel meg kellett szüntetni, mérlegelési jogköre nem volt. Az ártatlanság vélelmének alapelve a kógens törvényi rendelkezések miatt a munkáltatói intézkedés meghozatalakor nem volt irányadó, a döntéshozatal során a panaszos által hivatkozott egyéb körülményekre nem lehetett figyelemmel. A büntetőeljárásra vonatkozó információk jogszerűen jutottak a tudomására, e körben hivatkozott a Be. 111. §-ára. A nyomozóhatóságot jogszerűen kereste meg, tekintettel arra, hogy a panaszos saját maga tájékoztatta arról, hogy gyanúsítottként hallgatták ki.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a nyomozóhatóság iratában tájékoztatta a kormányzati igazgatási szervet, hogy a panaszos ellen a Btk. 294. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének megalapozott gyanúja miatt folytatnak eljárást és a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki. A kormányzati igazgatási szerv ezt követően meghozott intézkedésével a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján felmentéssel megszüntette.

A Btk. 294. §-ának (1) bekezdésében nevesített hivatali vesztegetés elfogadása büntett a Btk. XXVII. fejezetében szabályozott korrupciós bűncselekmény, melyet a Kit. 82. §-ának (2) bekezdése – a foglalkoztatást kizáró okok között – kifejezetten nevesít.

A Kit. 82. §-ának (2) bekezdése értelmében nem létesíthető kormányzati szolgálati jogviszony azzal, aki korrupciós bűncselekmény (Btk. XXVII. Fejezet) miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll. A Kit. 82. §-ának (12) bekezdése szerint a Kit.-ben meghatározott alkalmazási feltételek alól fő szabály szerint felmentés nem adható, és a kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek.

A kormányzati igazgatási szerv a felmentés okaként a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontját jelölte meg. E szakasz (6) bekezdése alapján a kormányzati igazgatási szerv a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát azonnali hatállyal megszüntette.

A foglalkoztatást kizáró ok fennállását önmagában azon körülmény megvalósítja, ha a kormánytisztviselő a Kit. 82. §-ának (2) bekezdésében taxatívén meghatározott bűncselekmények miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll. Tény, hogy a felmentő intézkedés meghozatalakor a panaszos ilyen büntetőeljárás hatálya alatt állt, tekintettel arra, hogy a Btk. 294. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének megalapozott gyanúja miatt december 18. napján gyanúsítottként hallgatták ki, tehát ellene büntetőeljárás volt folyamatban.

A büntetőeljárás megindulása nemcsak a kormányzati szolgálati jogviszony létesítését, hanem annak fenntartását is kizárja. A törvényben meghatározott feltételek alól a kormányzati igazgatási szerv a Kit. 82. §-ának (12) bekezdésére figyelemmel felmentést nem adhatott. A fent hivatkozott bűncselekmény gyanúja miatti büntetőeljárás megindulásának ténye olyan abszolút foglalkoztatást kizáró ok, melynek fennállásakor a kormányzati szolgálati jogviszony azonnali hatállyal történő megszüntetésének van helye.

A feltárt tényállás alátámasztotta a felmentési okiratban foglalt indokolást, az abban hivatkozott tényeket. A kormányzati igazgatási szervnek a kinevezés negatív feltételét jelentő, ún. foglalkoztatást kizáró ok fennállása esetén a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontjában foglalt kötelező, kógens rendelkezésnél fogva felmentéssel meg kellett szüntetnie, mérlegelési lehetősége – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem volt. A kötelező jogszabályi rendelkezésből következően a panaszos által hivatkozott ártatlanság védelme nem volt irányadó a felmentő intézkedés meghozatalánál.

A Döntőbizottság a panaszos ártatlanság védelmére való – az Alaptörvényre, illetve uniós jogi aktusra, nemzetközi egyezményre történő – hivatkozásával összefüggésben utal az Alkotmánybíróság által alkotmányjogi panasz tárgyában, annak visszautasításáról hozott 3358/2019. (XII. 16.) AB határozatában foglaltakra. Az Alkotmánybíróság e határozatában a Kttv. 39. §-ának (7) bekezdésében, 63. §-a (2) bekezdésének g) pontjában, valamint (2a)-(2b) bekezdésében foglalt – a Kit. vonatkozó rendelkezéseivel azonos szabályozást tartalmazó – rendelkezések alaptörvény-ellenességének vizsgálata körében kimondta, hogy a jogviszony „kötelező megszüntetésére vonatkozó érintett szabályozás [...] nem minősül olyannak, mint ami a büntetőjogi felelősség megállapításával járó hátrányos jogkövetkezményeket a büntetőjogi felelősség megállapítása nélkül alkalmaz, melyet az ártatlanság védelme hivatott kizárni [...] így nem állapítható meg, hogy a Kttv. támadott rendelkezései az indítványozó ártatlanság védelméhez fűződő jogát sértik”.

A Döntőbizottság a panaszos által hivatkozott 3313/2017. (XI. 30.) AB határozatban foglaltakkal összhangban szintén utal rá, hogy a kormányzati igazgatási szerv intézkedése nem a panaszos bűnössége kérdésében foglalt állást.

A kormányzati igazgatási szerv a jogszabályi rendelkezéseket betartva járt el, ezért a Közszolgálati Döntőbizottság a közszolgálati panaszt az R. 21. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján elutasította.

6. eset

A Kit. 280. §-a (3) bekezdésének a) pontja meghatározza, hogy a Kit. alkalmazása esetén az öregségi nyugdíjra való jogosultságot hogyan kell értelmezni. Tekintettel arra, hogy a Kit.-ben megjelölt öregségi nyugdíjra való jogosultság fogalmának a nők 40 év szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugdíjazása nem felel meg, ezért ez a nyugdíjazási forma a Kit. 112. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alkalmazása szempontjából nem irányadó.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát – kérelmére – felmentéssel megszüntette, és részére nyolchavi végkielégítést állapított meg.

A panaszos érvelése: A panaszos előadta, hogy további négyhavi végkielégítésre lenne jogosult, mert 5 éven belül öregségi nyugdíjra lesz jogosult, 3 év 6 hónap hiányzik ahhoz, hogy 40 év szolgálati idővel rendelkezzen. Álláspontja szerint az öregségi teljes nyugdíjjogosultság szempontjából a Tny. tv. egyenlően kezeli a nők 40 év szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugdíjjogosultságát a 65 éves életkor betöltése után és legalább 20 év szolgálati idő megszerzése esetén járó öregségi nyugdíjjal. Kérdése, hogy a Kit. taxatíve vagy más módon különbséget tesz-e az öregségi nyugdíjak között. A Kit. 112. §-ának (3) bekezdése nem értelmezi vagy szabályozza egyértelműen és részletesen az öregségi nyugdíj fogalmát, és nem határozza meg, hogy az öregségi nyugdíj alatt pontosan melyik nyugellátást kell érteni. A Kit. kizárólag az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzését megelőző öt éven belüli jogviszony megszűnését írja elő, nem különbözteti meg a nők teljes jogú öregségi nyugdíjának fogalmát az életkor és a szolgálati idő alapján megállapított öregségi nyugdíjtól.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a panaszos a felmentésekor az 56. életévét töltötte be, vagyis több mint öt éve van hátra az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzéséhez (65 életév). Kitért arra, hogy a nők kedvezményes nyugdíja egy választható „korkedvezményes nyugdíj”, ami az érintett kérelmére állapítható meg. A kormányzati igazgatási szerv jogszabályi előírás hiányában nem nyilatkozathatja a kormánytisztviselőt a felmentésekor, hogy kíván-e élni évek múlva ezzel a lehetőséggel, mert ezt nem vizsgálhatja. Csak azt vizsgálhatja, hogy a Tny. tv.-ben meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt megelőző öt éven belül történik-e a felmentés.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Kit. 112. §-ának (3) bekezdése értelmében a végkielégítés mértéke négyhavi illetmény összegével emelkedik, ha a kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonya az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzését megelőző öt éven belül szűnik meg.

A Kit. 280. §-a (3) bekezdésének a) pontjában foglalt értelmező rendelkezés az öregségi nyugdíjra való jogosultságot úgy határozza meg, hogy a Kit. alkalmazásában a kormánytisztviselő nyugdíjasnak minősül, ha az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik.

A társadalombiztosítási nyugellátásra vonatkozó szabályok a Tny. tv.-ben találhatóak. E törvény 4. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében az öregségi nyugdíj a meghatározott életkor elérése és meghatározott szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugellátás.

A Tny. tv. 18. §-a (1) bekezdésének g) pontja értelmében az 1957-ben vagy azt követően született személynek – mint amilyen az 1962-es születésű panaszos – a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára a betöltött 65. év.

A Tny. tv. 18. §-ának (2) bekezdése rögzíti az öregségi teljes nyugdíjra való jogosultság feltételeit, melyek szerint öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki a születési évének megfelelő öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik.

A Tny. tv. 18. §-ának (2a) bekezdése kimondja, hogy „*Öregségi teljes nyugdíjra életkoráról függetlenül jogosult az a nő is, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik*”.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kormányzati igazgatási szervnek a Kit. 112. §-a (3) bekezdésének alkalmazhatósága során azt kellett vizsgálnia, hogy a panaszos az öregségi nyugdíjkorhatárt mikor fogja elérni, illetve az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte-e.

Mivel a panaszos 1962. évben született, így az öregségi nyugdíjkorhatárt 2027-ben fogja elérni. A panaszos a felmentésekor az 56. életévét töltötte be, így az öregségi nyugdíjkorhatárt több mint 5 év múlva fogja elérni, esetében ezáltal a Kit. 112. §-ának (3) bekezdése nem alkalmazható.

A Kit. 280. §-a (3) bekezdésének a) pontja meghatározza, hogy a Kit. alkalmazása esetén az öregségi nyugdíjra való jogosultságot hogyan kell értelmezni. Tekintettel arra, hogy a Kit.-ben megjelölt öregségi nyugdíjra való jogosultság fogalmának a nők 40 év szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugdíjazása nem felel meg, ezért ez a nyugdíjazási forma a Kit. 112. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alkalmazása szempontjából nem irányadó.

A Döntőbizottság megállapította, hogy lényeges különbség az öregségi nyugdíjazás és a nők 40 év szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugdíjazás között az, hogy ez utóbbi választható, vagyis az a nő, aki rendelkezik 40 év szolgálati idővel, jogosult úgy dönteni, hogy kéri nyugdíjazását.

Ebben az esetben a kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 107. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján felmentéssel meg kell szüntetni, ha a kormánytisztviselő ezt kéri. Az öregségi nyugdíj esetében azonban a kormányzati szolgálati jogviszony a nyugdíjjogosultság megszerzése esetén a kormánytisztviselő szándékától függetlenül, a Kit. 104. §-a (1) bekezdésének h) pontja alapján, a törvény erejénél fogva megszűnik.

A 40 év szolgálati jogviszony megszerzésének a pontos dátuma annak bekövetkezéséig csak valószínűsíthető, de bizonyossággal nem állapítható meg. Az öregségi nyugdíjazás azonban olyan objektív körülményekhez kötött, amelyekről mind a kormánytisztviselőnek, mind a kormányzati igazgatási szervnek már évekkorábban tudomása van. A Kit. 112. §-ának (3) bekezdése arra az esetre rendeli el többlet végkielégítés nyújtását, amikor a kormányzati igazgatási szerv maga is tisztában van azzal, hogy olyan kormánytisztviselő felmentéséről intézkedik, aki 5 éven belül a feltételek bekövetkezése miatt egyébként is öregségi nyugdíjas lesz, vagyis a kormányzati szolgálati jogviszonya 5 éven belül megszűnik.

A kormányzati igazgatási szerv jogszerűen járt el, amikor a panaszos felmentése során a Kit. 112. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat nem alkalmazta.

A Döntőbizottság határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság osztotta a Döntőbizottság álláspontját.

7. eset

A beosztási okiratban a panaszos arról kapott tájékoztatást, hogy jogviszonya határozott idejű, 2020. július 6. napjáig tart, egyéb korlátozás nem szerepelt benne, így az sem, hogy meghatározott személy helyettesítésére szól. Mindezek alapján a kormányzati igazgatási szerv 2019. március 20. napján jogszerűen nem intézkedhetett volna a jogviszony határozott idő miatti megszűnéséről.

A kormányzati igazgatási szervnek a jogszabály kógens rendelkezése alapján a panaszost felmentési kérelmére fel kellett volna mentenie. Nem következett be olyan ok, amely szerint a törvény erejénél fogva szűnt volna meg a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonya. A jogviszony megszűnéséről a kormányzati igazgatási szerv jogellenesen rendelkezett.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv a panaszosnak a 2019. március 20-án kelt és azonos napon 9 óra 5 perckor a kormányzati igazgatási szervhez benyújtott kérelmére a kormányzati szolgálati jogviszonyát felmentéssel nem szüntette meg, hanem kiadta a Kit. 104. §-a (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozással a 2019. március 20-án 14. 49 perckor kelt, a kormányzati szolgálati jogviszony határozott idő lejártá miatti megszűnéséről szóló intézkedést.

A panaszos érvelése: A panaszos kérte megállapítani a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése tárgyában hozott intézkedés jogellenességét, és a kormányzati igazgatási szerv kötelezését a felmentés elmulasztásából eredően elmaradt felmentési időre járó illetményének és két havi végkielégítésnek a megfizetésére. Előadta, hogy 2019. március 14-én kapta meg elektronikus úton a beosztási okiratát, miszerint állami szolgálati jogviszonya kormányzati szolgálati jogviszonná alakult át. Tájékoztatták a felmentés kezdeményezésének lehetőségéről is, mellyel élni kívánt. A felmentési kérelmet 2019. március 20-án reggel terjesztette elő, melynek átadását követően e-mailben tájékoztatták arról, hogy a tartósan távollevő kormánytisztviselő kérte fizetés nélküli szabadságának megszüntetését, ezért 2019. március 21-től már nem kell a panaszosnak munkavégzés céljából munkahelyén megjelenni. Sérelemzte, hogy nem mentették fel, holott az erre vonatkozó kérelmét még az előtt nyújtotta be, mielőtt a tartósan távollevő tisztviselő kérte fizetés nélküli szabadságának megszüntetését, a felmentési kérelem nem volt figyelmen kívül hagyható. Rámutatott arra, hogy a tartósan távollevő kormánytisztviselő nem vette fel a munkát, hanem kérte jogviszonyának megszüntetését, ezért az ő határozott idejű jogviszonya nem szűnhetett meg.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte, előadta, hogy a panaszos kinevezése a tartósan távollevő kormánytisztviselő távollétének idejére szólt, és a helyettesített személy kérte fizetés nélküli szabadságának megszüntetését és a felmentését, ezért intézkedniük kellett. Mivel a panaszos jogviszonya a helyettesített tisztviselő távollétének idejére – határozott időre – szólt, ezért nem lehetett elkülönítetten kezelni a panaszos felmentési kérelmét és a tartósan távollevő kormánytisztviselő fizetés nélküli szabadságának megszüntetésére irányuló kérelmét.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a közszolgálati panasznak helyt adott, a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben négyhavi illetmények megfelelő átalánykártérítés megfizetésére kötelezte a kormányzati igazgatási szervet.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a panaszos 2017. november 18-ig tartó határozott idejű kinevezésének időtartamát meghosszabbították, és 2017. november 19-től a tartósan távollevő tisztviselő helyettesítésére változtatták oly módon, hogy a határozott időt 2020. július 6. napjában határozták meg. Rendelkeztek arról, hogy a kinevezés időtartama legfeljebb a tartósan távollevő tisztviselő távollétének időtartamára szól.

A panaszos 2019. március 14-én kapta meg a beosztási okiratot, miszerint 2019. március 1-től állami szolgálati jogviszonya a Kit. szerinti kormányzati szolgálati jogviszonná alakult át. A beosztási okirat rögzítette, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony időtartama határozott idejű, 2020. július 6-ig tart, azt azonban már nem tartalmazta, hogy a panaszos határozott idejű jogviszonya legfeljebb a helyettesített tisztviselő távollétének időtartamára szól. A dokumentum rögzítette, hogy annak közlését követő öt munkanapon belül írásban benyújtott kérelemre a kormánytisztviselőt a nyilatkozattétel időpontjától kezdődően - az okirat közlését megelőző illetmény alapulvételével - fel kell menteni.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a tájékoztatás alapján a panaszosnak 2019. március 22-ig volt lehetősége benyújtani felmentési kérelmét. A panaszos felmentési kérelmét az iratok tanúsága szerint 2019. március 20. napján 9 óra 5 perckor átadta a kormányzati igazgatási szerv részére.

A kormányzati igazgatási szerv a 2019. március 20. napján 14 óra 49 perckor kelt okirattal a Kit. 104. §-a (1) bekezdésnek a) pontja alapján tájékoztatta a panaszost arról, hogy kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnik. A letöltési igazolás szerint a panaszos az okiratot 2019. március 20. napján 20 óra 25 perckor töltötte le.

A tényállás szempontjából nem hagyható figyelme kívül, hogy a tartósan távollevő tisztviselő 2019. március 20-án kelt beadványában kérte a fizetés nélküli szabadságának megszüntetését és egyben a felmentését, ki nem vett szabadságnapjainak kifizetését. A kormányzati igazgatási szerv a 2019. március 26-án kiadmányozott okirattal értesítette a tartósan távollevő tisztviselőt arról, hogy 2019. március 21. napjával megszünteti a fizetés nélküli szabadságát, és a tényleges munkába állás első napjaként 2019. március 21-ét határozta meg.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a panaszos a Kit. 285. §-ának (9) bekezdésében meghatározott határidőben terjesztette elő felmentési kérelmét, ennek ellenére a kormányzati igazgatási szerv a panaszos jogviszonyát felmentéssel nem szüntette meg, hanem ezzel ellentétben a jogviszonya megszűnéséről rendelkezett a határozott idő lejártára hivatkozással.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a beosztási okiratban a panaszos arról kapott tájékoztatást, hogy jogviszonya határozott idejű, 2020. július 6. napjáig tart, egyéb korlátozás nem szerepelt benne, így az sem, hogy meghatározott személy helyettesítésére szól. Ezen körülményeknek az ügyben kiemelt jelentősége van. Mindezek alapján a kormányzati igazgatási szerv 2019. március 20. napján jogszerűen nem intézkedhetett volna a jogviszony határozott idő miatti megszűnéséről.

A Döntőbizottság már a fenti körülményt elegendőnek találta a munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapításához, azonban a felek hivatkozása miatt vizsgálta a tartósan távollevő tisztviselőre vonatkozó körülményt is. A kormányzati igazgatási szerv intézkedéseinek sorrendje alapján 2019. március 20-án nem következett be olyan helyzet, amely a tartósan távollevő aktív állományba helyezése okán a panaszos jogviszonyának megszűnését eredményezhette. Téves a tartósan távollevő tisztviselő tényleges munkába állására vonatkozó hivatkozás a kormányzati igazgatási szerv részéről, mivel ő is kérte a felmentését, fizetés nélküli szabadsága után ténylegesen munkát így nem végzett.

A kormányzati igazgatási szervnek a jogszabály kógens rendelkezése alapján a panaszost felmentési kérelmére fel kellett volna mentenie. 2019. március 20-án nem következett be a Kit. 104. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt megszűnési ok, amely szerint a törvény erejénél fogva szűnt volna meg a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonya. A jogviszony megszűnésének megállapításával a kormányzati igazgatási szerv lényegében jogellenesen szüntette meg a panaszos jogviszonyát.

A jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként a Kit. 116. §-ának (5) bekezdésében foglaltak alapján a Döntőbizottság négyhavi illetmények megfelelő átalánykártérítés megfizetésére kötelezte a kormányzati igazgatási szervet, figyelembe véve a jogsértés súlyát.

A Döntőbizottság a Közszolgálati Döntőbizottságról szóló 69/2019. (IV. 4.) Korm. rendelet 21. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a panasznak helyt adott.

8. eset

Az öregségi nyugdíjra való jogosultság megállapíthatóságához egyfelől az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése, másfelől a nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezés szükséges, ezen feltételek együttes fennállása alapozza meg az emelt összegű végkielégítésre való jogosultságot. A nők negyven éves nyugdíjazási lehetőségének alapjául szolgáló körülmények emelt összegű végkielégítést nem alapoznak meg.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése alapján felmentéssel megszüntette, részére 10 havi végkielégítést állapított meg.

A panaszos érvelése: A panaszos kérte kötelezni a kormányzati igazgatási szervet további négyhavi illetmény összegének megfelelő végkielégítés megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy jogviszonyát az öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzését megelőző öt éven belül szüntették meg, ezért további négyhavi illetménynek megfelelő végkielégítésre jogosult. Kitért arra, hogy 2018. október 30-ig több mint 40 év jogosultsági idővel rendelkezik.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a panaszos születésének időpontjára tekintettel az öregségi nyugdíjra 2024. évben – 65. életévének betöltésével – lesz jogosult. A felmentési okiratban a panaszos jogviszonyát 2019. május 19. napjával szüntette meg, ezért a Kit. 112. §-ának (3) bekezdésében foglalt törvényi feltétel nem valósult meg, azaz a panaszos nem jogosult a további négyhavi illetményösszeggel megemelt végkielégítésre.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panasz elutasította.

A panaszos esetében a Kit. 112. §-ának (3) bekezdésében előírtak alkalmazása során az öregségi nyugdíjra való jogosultságot a Kit. 280. §-a (3) bekezdésének a) pontjában meghatározottakra tekintettel kell értelmezni. A Kit. az öregségi nyugdíjra való jogosultság tekintetében is tartalmazza azokat a speciális jogszabályi előírásokat, melyeket e törvény a kormánytisztviselők – így a panaszos – esetében is alkalmazni rendel. E speciális szabályok szerint az öregségi nyugdíjra való jogosultság megállapíthatóságához egyfelől az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése, másfelől a nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezés szükséges. Ezen szabályozás alapján a Tny. tv. 18. §-ának (2a) bekezdésében foglalt jogosultság még nem alapozza meg a Kit. 112. §-ának (3) bekezdése szerinti emelt összegű végkielégítés megállapítását, ahhoz az is szükséges, hogy a panaszos tekintetében az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése öt éven belül megállapítható legyen.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a csatolt iratok szerint a panaszosra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár a 65. életév. A panaszos az iratok tanúsága alapján a 65. életévét 2024. évben fogja betölteni, tehát a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt a kormányzati jogviszony 2019. május 19-én történő megszűnését követő öt éven belül nem tölti be, ezért a megemelt mértékű végkielégítésre nem jogosult. A panaszos a Kit. 270. §-ának (2) bekezdésében előírt tízhavi illetménynek megfelelő összegű végkielégítésre jogosult.

A panaszos a négyhavi illetmény összegével megemelt mértékű végkielégítésre a Kit. előírásai szerint abban az esetben lenne jogosult, ha a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül szüntették volna meg a kormányzati szolgálati jogviszonyát.

A Döntőbizottság a közszolgálati panaszt a Közszolgálati Döntőbizottságról szóló 69/2019. (IV. 4.) Korm. rendelet 21. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján elutasította.

9. eset

A Kit. a gyermeket nevelő és családot alapító kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályok között rendelkezik a fő szabály szerint két hónapos felmentési idő harminc, illetve hatvan nappal történő meghosszabbodásáról. A háztartásban nevelt gyermekek számára tekintettel a kormánytisztviselőt hosszabb felmentési idő illeti meg, amennyiben azt kéri.

A felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelem benyújtására jogszabály nem határoz meg határidőt, így nincs arra vonatkozó előírás sem, hogy azt a felmentési kérelem előterjesztésére nyitva álló határidőn belül kell kérni. A kormánytisztviselők a joggal való visszaélés tilalma alapelvei korlátainak figyelembevételével, ésszerű időn belül gyakorolhatják e jogukat.

A Kit. 63. §-ának (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség alapján a kormányzati igazgatási szervtől – különösen megváltozott jogszabályi környezet esetén – elvárható lett volna, hogy a beosztási okiratban tájékoztatást adjon annak lehetőségéről, hogy a gyermeket nevelő tisztviselő a felmentési idő meghosszabbítást kérheti, különös figyelemmel a törvény által kiemelt, előnyben részesített alanyi kör esetén.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv felmentő intézkedése, amely tartalmazta, hogy a felmentési idő két hónap.

A panaszos érvelése: A panaszos sérelmezte, hogy a felmentési időt kérelmének figyelmen kívül hagyásával határozták meg. Előadta, hogy a kormányzati igazgatási szerv szerint a felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelmét a felmentési kérelem benyújtására irányadó öt munkanapos határidőn belül kellett volna előterjesztenie. A panaszos szerint a hosszabb felmentési időre vonatkozó kérelem benyújtására a Kit. nem ír elő határidőt, így az a felmentési kérelem benyújtására nyitva álló öt munkanapos határidőn túl, a felmentési idő alatt is benyújtható volt.

Sérelmezte továbbá, hogy a „Tájékoztatás jogviszony átalakulásáról és beosztásról” elnevezésű okirat nem tartalmazott a felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelemmel kapcsolatban tájékoztatást, e lehetőségről csak felettese útján szerzett tudomást. Kérte annak megállapítását, hogy felmentési ideje harminc nappal meghosszabbodott.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Álláspontja szerint a panaszosnak a felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelme benyújtására a felmentés kérelmezésével egyidejűleg, de legkésőbb a Kit. által meghatározott öt munkanapos határidőn belül volna lehetősége, figyelemmel arra, hogy előbbire a Kit. nem határoz meg külön határidőt.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panasznak részben helyt adott, megállapította, hogy a panaszos felmentési ideje helyesen 2019. március 21. napjától 2019. június 19. napjáig tart, kötelezte a kormányzati igazgatási szervet, hogy fizesse meg a panaszosnak a 2019. május 21. napja és 2019. június 19. napja közötti felmentési időre járó illetményt, ezt meghaladóan a panaszt elutasította.

A panaszos állami szolgálati jogviszonya a Kit. 285. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében 2019. március 1. napján törvény erejénél fogva a Kit. szerinti kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át. A Kit. 285. §-ának (2) bekezdése alapján elkészített „Tájékoztatás jogviszony átalakulásáról és beosztásról” elnevezésű okirat panaszossal való közlése 2019. március 14. napján történt meg. A Kit. jogviszonyok átalakulásával kapcsolatos átmeneti rendelkezései értelmében, a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése szerint, azt a területi kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott tisztviselőt, akinek állami szolgálati jogviszonya a Kit. szerinti kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át, a jogviszony átalakulásáról szóló tájékoztatást, valamint kinevezési okmányát tartalmazó okirat (beosztási okirat) közlését követő öt munkanapon belül benyújtott írásbeli kérelme alapján fel kell menteni, figyelemmel a Kit. 89. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra is. A Kit. XX. fejezete a gyermeket nevelő és családot alapító kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályok között rendelkezik a Kit. 111. §-ának (1) bekezdésében foglalt, fő szabály szerint két hónapos felmentési idő harminc, illetve hatvan nappal történő meghosszabbodásáról a Kit. 154. §-a (1) bekezdésének a) vagy b) pontja alapján, mely szabályok szerint a háztartásban nevelt gyermekek számára tekintettel a felmentési idő meghosszabbodik, amennyiben azt a kormánytisztviselő kéri.

A panaszos az öt munkanapos határidőn belüli, 2019. március 21-i felmentésére irányuló kérelme benyújtását követő időpontban, 2019. március 26. napján terjesztette elő a felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelmét. A Döntőbizottság álláspontja szerint nem helytálló a kormányzati igazgatási szerv azon kiterjesztő értelmezése, mely szerint ez utóbbi kérelemre is a felmentésre irányuló kérelem benyújtására meghatározott öt munkanapos határidő vonatkozik. A felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelem benyújtására jogszabály nem határoz meg határidőt, egy meghatározott cselekmény gyakorlására előírt jogszabályi határidőt analógia útján nem lehet egy másik meghatározott cselekményre vonatkoztatni.

A felmentési idő meghosszabbodására irányuló kérelem benyújtására előírt jogszabályi határidő hiányában a kormánytisztviselők tehát a joggal való visszaélés tilalma alapvető korlátainak figyelembevételével, ésszerű időn belül gyakorolhatják e jogukat. Tekintettel arra, hogy a panaszos kérelmét 2019. március 26. napján, a felmentési okmány 2019. március 28. napján történt létrejöttét megelőzően nyújtotta be, a kormányzati igazgatási szervnek ezt figyelembe kellett volna vennie a felmentési idő meghatározásánál.

A beosztási okirat nem tartalmazott tájékoztatást annak lehetőségéről, hogy a gyermeket nevelő tisztviselő a felmentési idő meghosszabbítást kérheti. A Kit. 63. §-ának (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség alapján a kormányzati igazgatási szervtől – különösen megváltozott jogszabályi környezet esetén – ezen tájékoztatás elvárható lett volna, különös figyelemmel a törvény által kiemelt, előnyben részesített alanyi kör esetén.

A panaszos okirattal (születési anyakönyvi kivonattal és lakcímkártyával) igazolta, hogy háztartásában két gyermeket nevel.

Fentiek értelmében a panaszos felmentési ideje – a háztartásában nevelt két gyermekére tekintettel benyújtott kérelme alapján – harminc nappal meghosszabbodott. A 2019. május 21. napjától 2019. június 19. napjáig terjedő időre a panaszos illetményre jogosult, melyet a kormányzati igazgatási szervnek meg kell fizetnie a részére. A panaszos egyéb járandóságai tekintetében előterjesztett konkrét igény, illetve adatok hiányában a Döntőbizottságnak nem volt módja e vonatkozásban határozni.

A fentiek alapján a Döntőbizottság a panaszos közszolgálati panaszának az R. 21. §-a (2) bekezdése a) pontjának második fordulata alapján részben helyt adott.

10. eset

A panaszos állami szolgálati jogviszonya nem a beosztási okirat kiállítása okán alakult át kormányzati szolgálati jogviszonnyá, az átalakulás a törvény erejénél fogva következett be, a kormányzati igazgatási szerv kötelezettsége kizárólag az erről szóló tájékoztatás határidőben, megfelelő formában – beosztási okiratban - történő kiadása volt.

A Kit. megkülönbözteti a jogviszony megszűnést és a jogviszony megszüntetést. A jogviszony megszűnése esetén a jogviszony alanyainak akaratától független egyéb jogi tények alapján kerül sor a közszolgálati jogviszony megszűnésére. A panaszos esetében ilyen jogi tény az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltése és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő megszerzése. Ennek bekövetkeztekor a jogviszony külön intézkedés nélkül, a törvény erejénél fogva szűnik meg. A jogviszony megszüntetése a jogviszony alanyainak akaratnyilvánítására vezethető vissza.

A kormányzati igazgatási szervnek csak a beosztási okirat átadását követően, a panaszos által előterjesztett felmentési kérelem esetén állt volna fenn kötelezettsége a jogviszony megszüntetésére, amelyet a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése szabályoz, és amelyről a kormányzati igazgatási szerv a panaszost a beosztási okiratban tájékoztatta. A panaszos a felmentését nem kérte. A kormányzati igazgatási szerv felmentési kérelem hiányában kizárólag a jogviszony megszűnéséről állíthatott ki okiratot.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv által a Kit. 285. §-ának (1) bekezdése d) pontjában foglaltak alapján március 13. napján elkészített egyoldalú kinevezésmódosítás (beosztási okirat), valamint a kormányzati igazgatási szerv március 21. napján kelt intézkedése, amelyben a panaszost kormányzati szolgálati jogviszonyának május 9. napján történő megszűnéséről tájékoztatta a Kit. 104. § (1) bekezdésének h) pontja alapján.

A panaszos érvelése: A panaszos egyfelől a beosztási okirat formai és tartalmi szempontú felülvizsgálatát kérelmezte, másfelől kérte a megszűnésről szóló intézkedés jogellenességének megállapítását, a kormányzati igazgatási szerv kötelezését a törvényi rendelkezéseknek megfelelő mértékű átalánykártérítés megfizetésére. A panaszos előadta, hogy a kormányzati igazgatási szerv előtt a beosztási okirat átadásakor már ismert volt az a körülmény, hogy 2019. május 9. napján betölti 64. életévét, így öregségi nyugdíjra válik jogosulttá. Álláspontja szerint a kormányzati igazgatási szerv által kiadott beosztási okirat eredményezte jogviszonyának átalakulását és így önhibáján kívül került abba a helyzetbe, hogy felmentésre irányuló kérelme hiányában a kormányzati igazgatási szerv a jogviszony törvény erejénél fogva történő megszűnését állapította meg, amelynek okán sem végkielégítésben, sem felmentési időre járó illetményben nem részesült. A kormányzati igazgatási szervnek nem a beosztási okiratot, hanem a felmentését tartalmazó intézkedést kellett volna átadnia 2019. március 8. napján, így a felmentési idő nem csúszott volna át a nyugdíjazásának időtartamába. A kormányzati igazgatási szerv eljárása joggal való visszaélést valósított meg, amely jogos érdekeinek csorbítására vezetett. Az a körülmény, hogy két másik nyugdíjazás előtt álló munkatársa tekintetében a kormányzati igazgatási szerv a felmentésükről intézkedett, sérti az egyenlő bánásmód követelményét. A panaszos az Ebtv. 8. §-ának t) pontjában foglalt egyéb helyzetét, tulajdonságát vagy jellemzőjét jelölte meg védett tulajdonságaként, megkülönböztetése pedig abban állt, hogy semmilyen juttatásban nem részesült a nyugdíjazásával összefüggésben. A panaszos előadta továbbá, hogy sérült a Kit. 63. §-ában foglalt jóhiszeműség és tisztesség elve, melynek megfelelően a felek kötelesek kölcsönösen együttműködni és nem tanúsíthatnak olyan magatartást, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Előadta, hogy a panaszos mint állami tisztviselő május 9. napján betöltötte az öregségi nyugdíjkorhatárt és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel is rendelkezett. A Kit. 104. § (1) bekezdésének h) pontja szerint megszűnik a kormányzati szolgálati jogviszony, ha a kormánytisztviselő a társadalombiztosítási szabályok alapján az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte. A feltételek megvalósulása esetén a kormányzati szolgálati jogviszony a törvény erejénél fogva szűnik meg, külön erre irányuló munkáltatói intézkedés nélkül.

A jogviszonyt nem az értesítés szüntette meg, az csupán értesítette a panaszost a megszűnésről. Figyelemmel arra, hogy a panaszos jogviszonya nem a Kit. 112. §-ának (1) bekezdésében előírt módon került megszüntetésre, a panaszost nem illette meg végkielégítés. A kormányzati igazgatási szerv előadta, hogy a végkielégítés nem egyfajta jutalom a ledolgozott szolgálati időért, hanem funkciója az, hogy az állását elveszítő és így egzisztenciálisan kiszolgáltatottá váló munkavállalót segítse. A panaszos esetében azonban erről nem lehet szó, hiszen a jogviszony megszűnését követően a panaszos azonnal rendszeres juttatásban – nyugellátásban – részesül, ily módon a panaszost kár nem érte.

A panaszos által említett két nyugdíjazás előtt álló kolléga tekintetében úgy nyilatkozott, hogy e két foglalkoztatott nem volt a panaszossal azonos helyzetben. Az egyikük jogviszonya a Kit. 107. § (1) bekezdésének c) pontja alapján felmentéssel került megszüntetésre, mivel álláshelye megszűnt. E személy ugyanannak az évnek szeptember 7. napjával éri el az öregségi nyugdíjkorhatárt, jogviszonya megszüntetésének időpontja május 14. napja volt. A másik említett munkatárs a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése alapján kérelmezte felmentését, jogviszonya május 21. napjával szűnt meg, azonban az öregségi nyugdíjra csak azonos év októberében lesz jogosult. Valamennyi olyan kormánytisztviselő, aki a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése alapján kérte a felmentését, az öregségi nyugdíjkorhatárt egy későbbi időpontban – augusztus, szeptember, október – éri majd el, azaz nincsenek a panaszossal összehasonlítható helyzetben. Felhívásra csatolta a hivatkozott két munkatárs kormányzati szolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetéséről szóló okiratokat.

A Döntőbizottság döntése: A Közszolgálati Döntőbizottság a panaszt elutasította.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a panaszos Áttv. szerinti állami szolgálati jogviszonya a Kit. 285. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján 2019. március 1. napjával a Kit. szerinti kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át. A Kit. 285. §-ának (2) bekezdése alapján a panaszost március 15. napjáig kellett tájékoztatni a jogviszonya Kit. 285. §-ának (1) bekezdése szerinti átalakulásáról, részére a Kit. szerinti kinevezési okmányt ezen időpontig kellett kiállítani, illetve a 286. § alapján megállapítani. A kormányzati igazgatási szerv – a 16/2019. Korm. rendelet 7/A. §-ának (2) bekezdésével összhangban – a Kit. 86. § (1) bekezdés b) pontja szerinti beosztási okiratban e kötelezettségeinek határidőben eleget tett.

A panaszos álláspontjával ellentétben a panaszos állami szolgálati jogviszonya nem a beosztási okirat kiállítása okán alakult át kormányzati szolgálati jogviszonnyá, az átalakulás a törvény erejénél fogva következett be, a kormányzati igazgatási szerv kötelezettsége kizárólag az erről szóló tájékoztatás határidőben, a megfelelő formában – beosztási okiratban - történő kiadása volt. A kormányzati igazgatási szervnek a beosztási okiratot ki kellett tehát állítania, amelyben a panaszost helytállóan tájékoztatta a Kit. 285. §-ának (9) bekezdésében foglalt felmentési kérelem benyújtásának lehetőségéről. A Döntőbizottság a beosztási okirat vizsgálata alapján megállapította, hogy az mind formai, mind tartalmi szempontból megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A Kit. 104. § (1) bekezdése szabályozza a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének eseteit, amelynek h) pontja szerint „*a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnik, ha a kormánytisztviselő a társadalombiztosítási szabályok alapján az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte, kivéve az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény szerint egészségügyi dolgozónak minősülő kormánytisztviselőt, valamint a kormányzati igazgatási szerv különösen fontos érdekére tekintettel, ha a Kormány engedélyezte és a jogviszonyt a kormányzati igazgatási szerv fenntartja*”.

A Kit. megkülönbözteti a jogviszony megszűnést és a jogviszony megszüntetést. A jogviszony megszűnése esetén a jogviszony alanyainak akaratától független egyéb jogi tények alapján kerül sor a közszolgálati jogviszony megszűnésére. A panaszos esetében ilyen jogi tény az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltése és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő megszerzése. Ennek bekövetkeztekor a jogviszony külön intézkedés nélkül a törvény erejénél fogva szűnik meg. A jogviszony megszüntetése a jogviszony alanyainak akaratnyilvánítására vezethető vissza.

Az a panaszosi érvelés, mely szerint a kormányzati igazgatási szervnek a beosztási okirat helyett március 8. napjával a felmentéséről kellett volna rendelkeznie, nem megalapozott. A kormányzati igazgatási szervnek csak a beosztási okirat átadását követően, a panaszos által előterjesztett felmentési kérelem esetén állt volna fenn kötelezettsége a jogviszony megszüntetésére, amelyet a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése szabályoz, és amelyről a kormányzati igazgatási szerv a panaszost a beosztási okiratban tájékoztatta. A panaszos maga is nyilatkozott arról, hogy felmentését nem kérte.

A kormányzati igazgatási szerv felmentési kérelem hiányában kizárólag a jogviszony megszűnéséről állíthatott ki okiratot.

A panaszos az egyenlő bánásmód sérelmére történő hivatkozása körében azzal érvelt, hogy eltérő jogalkalmazási gyakorlat alakult ki, „*más megyében a hasonló helyzetben levő kormánytisztviselők felmentési időre járó juttatásban, illetve végkielégítésben részesültek a nyugdíjazásukkal összefüggésben*”. A panaszos az Ebktv. 8. §-ának t) pontját jelölte meg védett tulajdonságként, összehasonlítható helyzetben lévő csoportként pedig másik két – konkrétan meg nem nevezett – munkatársát.

A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló – a jelen ügyben is irányadó – 4/2017.(XI.28.) KMK véleményében megállapította, hogy „*az Ebktv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítetnie, hogy a jogsérelmet szenvedő személyt vagy csoportot hátrány érte, vagy - közérdekű igényérvényesítés esetén - ennek közvetlen veszélye fenyeget, és a jogsértéskor rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal. Emellett legalább állítania kell, hogy összefüggés van a hivatkozott hátrány és a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonság között.*”

Az Ebktv. a sérelmet szenvedett személy hátrányos helyzetére figyelemmel a bizonyítás legalacsonyabb szintjét a valószínűsítést kívánja meg, amikor a sérelmet szenvedett személy az általa előadottakat csupán hihetővé kell tennie. Az egyenlő bánásmód megsértésére hivatkozó személynek valószínűsítenie kell az őt ért jogsérelem – hátrány - mellett azt, hogy ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint rendelkezett az Ebktv. 8. §-ában meghatározott valamely tulajdonsággal. Az Ebktv. 8. §-ában az a)-tól s) pontig konkrét tulajdonságokat sorol fel, azonban a t) pont az egyéb helyzetet, tulajdonságot vagy jellemzőt határozza meg annak érdekében, hogy az a)-tól s) pontig felsorolt, nevesített tulajdonságok köre ne legyen zárt. A külön nem nevesített meghatározott egyéb helyzetet, tulajdonságot vagy jellemzőt az igényérvényesítés esetén definiálni szükséges. A panaszos közszolgálati panaszának tartalmi elemzése alapján a panaszos az egyéb helyzetet oly módon határozta meg, hogy a „közvetlenül a nyugdíjkorhatár betöltése előtt álló kormánytisztviselők”.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi bírósági joggyakorlatot elemző csoport összefoglaló véleménye 4.3.1. pontja alatt kifejti, hogy „*az Ebktv. 8. §-a a védett tulajdonságok meghatározásakor már érvényesítette az alkotmányos és nemzetközi jogi kiterjesztő jogértelmezést, ezért az egyéb helyzetnek minősülő tulajdonságok, sajátosságok, élethelyzetek körét szűken kell értelmezni*”.

„Az egyéb helyzetnek két fő fogalmi kritériuma van:

- az tartozzon az egyén személyisége lényegi vonásához, és
- az egyént egy sérülékeny társadalmi csoporthoz kapcsolja.”

„A fenti két kritérium alapján az egyéb helyzet, tulajdonság, jellemző definíciós magját az képezi, hogy a helyzet megléte tárgyilagosan igazolható, homogén csoportképzésre, általánosításra alkalmas és társadalmi előítéletekből táplálkozik.”

A panaszos az Ebktv. 8. §-ának t) pontja körében azt határozta meg, hogy közvetlenül a nyugdíjkorhatár betöltése előtt álló kormánytisztviselő. A következetes bírói gyakorlat szerint annak ellenére, hogy a megjelölt helyzet csoportképzésre alkalmas, mégsem minősülhet védendő tulajdonságnak, mivel az nem valamely olyan személyiségjegyből vagy tulajdonságból fakad, amely a panaszos személyiségének integráns részét képezi, ezért az Ebktv. 8. §-ának t) pontja szerinti az egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző körébe nem vonható.

A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy az Ebktv. 19. §-ának (1) bekezdésében foglalt „védett” tulajdonsággal a panaszos nem rendelkezett, ezért az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem állapítható meg. A közvetlen és a közvetett hátrányos megkülönböztetés tényállási elemei alapján a védett tulajdonság valószínűsítése mellett az is szükséges, hogy létezzen olyan személy vagy csoport, akihez vagy amelyhez képest a diszkrimináció sértette hátrányt szenvedett. A kormányzati igazgatási szerv nyilatkozata és csatolt bizonyítékai alapján megállapítható, hogy a panaszos és a fentiekben hivatkozott két másik munkatárs nincsen összehasonlítható helyzetben.

A panaszos 2019. május 9. napján betöltötte 64. életévét és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel is rendelkezett. 2019. március 13. napján kelt a panaszos beosztási okirata, amelynek alapján nem kérte a felmentését. Kormányzati szolgálati jogviszonya a Kit. 104. § (1) bekezdésének h) pontja alapján az öregségi nyugdíjra jogosultság alapján megszűnt.

A panaszos által említett egyik kormánytisztviselő jogviszonyát a Kit. 107. § (1) bekezdésének c) pontja alapján felmentéssel megszüntették, figyelemmel arra, hogy álláshelye megszűnt, amely esetben a kormányzati igazgatási szerv a jogviszonyt felmentéssel megszüntetheti. Ez esetben a Kit. 111. §-ának (2) bekezdése alapján felmentési idő és ezen időre illetmény, valamint a Kit. 112. §-ának (1) bekezdése értelmében végkielégítés jár. E kormánytisztviselő 2019. szeptember 7. napján válik nyugellátásra jogosulttá.

A panaszos által említett másik kormánytisztviselő a Kit. 285. §-ának (9) bekezdése alapján a beosztási okirat kiadását követően kérelmezte felmentését. A felmentés esetén szintén a Kit. 111. §-ának (2) bekezdése alapján felmentési idő és ezen időre illetmény, valamint a Kit. 112. §-ának (1) bekezdése értelmében végkielégítés jár. E kormánytisztviselő nyugdíjra 2019. októberében lesz jogosult, azaz nem a felmentési idő alatt válik a nyugellátásra jogosulttá.

Mivel a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva szűnt meg, nem volt összehasonlítható helyzetben azokkal a kormánytisztviselőkkel, akiknek a jogviszonyát felmentéssel szüntették meg. A megszűnés esetén a Kit. szabályai alapján törvény szerint nem járnak azok a juttatások, amelyek a jogviszony megszüntetése, felmentés esetén a Kit. 111.-112. §-ai alapján igen. A megjelölt másik két kormánytisztviselő nem nyugdíjazására tekintettel részesült felmentési időre járó illetményben és végkielégítésben, hanem a felmentésükre tekintettel.

A panaszos által meghatározott csoportot alkotó személyek és a panaszos nincsen összehasonlítható helyzetben.

A panaszos a joggal való visszaélés körében nem jelölte meg az annak alapjául szolgáló, kormányzati igazgatási szerv által tanúsított konkrét magatartást, bizonyítékot nem adott elő. Ezért a Döntőbizottság a joggal való visszaélésre való hivatkozást sem találta megalapozottnak.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a sérelmezett munkáltatói intézkedés meghozatala során a kormányzati igazgatási szerv a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járt el, ezért az R. 21. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján a panasz elutasításáról rendelkezett.

11. eset

A csatolt iratok egyike sem tartalmaz olyan tényállítást, amely alapján megállapítható lett volna, hogy a panaszos büntetőeljárás hatálya alatt áll. A kormányzati igazgatási szervnek a panaszos azonnali hatályú felmentését tartalmazó intézkedését olyan időpontban kiadmányozták, amikor még nem volt megállapítható, hogy a panaszossal a megalapozott gyanút közölték-e, azaz – gyanúsítottként – a büntetőeljárás hatálya alatt állt-e.

A Kit. 82. §-ának (2) bekezdésében foglalt foglalkoztatást kizáró ok a panaszos felmentésekor nem állt fenn, azaz a kormányzati igazgatási szerv nem alkalmazhatta volna a Kit. 107. § (2) bekezdésének c) pontját. Erre figyelemmel a felmentés indoka nem valós, az a fennálló tényeknek nem felel meg. A büntetőeljárás valamely konkrét személlyel szemben csak a gyanúsítás vele való közlésével indul meg, azt megelőzően az érintett személy nem gyanúsított és nem áll büntetőeljárás hatálya alatt.

Munkáltatói intézkedés: A kormányzati igazgatási szerv augusztus 8. napján kelt intézkedése, amelyben a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kit. 82. §-ának (2) bekezdése alapján foglalkoztatást kizáró ok jogcímén, azonnali hatállyal megszüntette.

A panaszos érvelése: A panaszos az intézkedés jogellenességére hivatkozással, a jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kártérítés megtérítésére kérte kötelezni a kormányzati igazgatási szervet. A felmentő okirat indokolása szerint a nemzeti védelmi szolgálati szerv (a továbbiakban: védelmi szerv) irata alapján büntetőeljárás indult ellene. Álláspontja szerint ez egy operatív szerv, amely büntetőeljárás megindítására nem jogosult. Nem kapta kézhez a védelmi szerv tájékoztatásának részére szóló példányát, és a Döntőbizottság eljárásának időtartama alatt sem közölték vele a gyanúsítás tárgyát, ezért szerinte nem állt büntetőeljárás hatálya alatt. Előadása szerint rövid úton megkereste a védelmi szervet és tájékoztatást kért a rá vonatkozó iratról, amelyre válaszul a védelmi szerv azt az információt adta, hogy feljelentést tett ellene. A védelmi szerv által lefolytatott vizsgálatról a kormányzati igazgatási szervtől sem kapott tájékoztatást. A Kit. 107. §-ának (2) bekezdésének c) pontja akkor lett volna alkalmazható vele szemben, ha ellene büntetőeljárás folyt volna. Az a körülmény, hogy ellene a védelmi szerv feljelentést tett, nem jelentette egyben azt, hogy konkrétan a személye ellen folyt a büntetőeljárás. A szeptember 5. napján kelt megkeresésből egyértelműen kiderül, hogy az eljárást ismeretlen tettes ellen folytatják. Álláspontja szerint mindaddig, amíg meg nem gyanúsítják, tehát amíg nem áll a büntetőeljárás hatálya alatt, a Kit. fenti rendelkezésének alkalmazása vele szemben jogellenes.

A kormányzati igazgatási szerv védekezése: A kormányzati igazgatási szerv a panasz elutasítását kérte. Nyilatkozata szerint a panaszos védett állományi körbe tartozott. Előadta, hogy a védelmi szerv a július 29. napján kelt iratában arról adott tájékoztatást, hogy az Rtv. 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján megbízhatósági vizsgálatot végzett, amelynek során a Btk. 305. §-ba ütköző hivatali visszaélés büntett bűncselekmény elkövetését tárta fel. A vizsgálat július 3. és augusztus 1. között folyt, a bűncselekmény vonatkozásában a büntetőeljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőrhatalóságnál büntető feljelentést tett.

Hivatkozott a Be. 4. §-ának (1) bekezdésére, amelynek értelmében az ügyészség és a nyomozó hatóság a tudomására jutott közvédelemre üldözhető bűncselekmény miatt hivatalból megindítja a büntetőeljárást. A Be. 348. § (1) - (3) bekezdései szerint a büntetőeljárás - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nyomozással kezdődik. A nyomozás felderítésből és vizsgálatból áll. A felderítés során a megalapozott gyanú megállapításához szükséges mértékben fel kell deríteni a bűncselekményt és az elkövető személyét, valamint fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket. A védelmi szerv a panaszossal mint konkrét személlyel szemben, meghatározott bűncselekmény elkövetése miatt tett büntetőfeljelentést, amely alapján a jogszabályból következően a büntetőeljárást meg kellett indítani. A kialakított eljárásrend szerint a védelmi szervtől származó iratot a kormányzati igazgatási szerv, illetőleg képviselője személyesen adhatja át a megbízhatósági vizsgálat alá vont munkatársnak. A személyes átadást a kormányzati igazgatási szerv megkísérelte, az azonban a panaszos távolléte – betegállomány – miatt meghiúsult.

A Döntőbizottság döntése: A Döntőbizottság a panasznak részben helyt adott, a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben négyhavi átalánykártérítés megfizetésére kötelezte a kormányzati igazgatási szervet.

A Döntőbizottság által megállapított tényállás szerint a kormányzati igazgatási szerv az augusztus 8. napján kelt intézkedésével a védelmi szerv okiratára hivatkozással augusztus 9. napjával a Kit. 82. §-ának (2) bekezdése alapján azonnali hatállyal felmentéssel megszüntette a panaszos kormányzati szolgálati jogviszonyát. A felmentés alapjául szolgáló iratot a kormányzati igazgatási szerv nem csatolta, így annak tartalma tekintetében csak a kormányzati igazgatási szerv nyilatkozata áll rendelkezésre, amely szerint a védelmi szerv július 29. napján tájékoztatta arról, hogy a panaszos vonatkozásában a Btk. 305. §-ában foglalt hivatali visszaélés bűncselekmény elkövetését tárta fel. A rendőrhatalóság a szeptember 5. napján kelt iratában adatkéréssel fordult a kormányzati igazgatási szervhez, amelyben tájékoztatást adott arról, hogy a Btk. 305. §-ának a) pontjába ütköző és a szerint minősülő hivatali kötelesség megszegésével elkövetett hivatali visszaélés bűntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen eljárást folytat, továbbá adatkéréssel fordult a Be. 261. §-ának (3) és (5) bekezdéseire figyelemmel a kormányzati igazgatási szervhez, amely rendelkezések kizárólag arra vonatkoznak, hogy mely esetben és milyen tartalommal kérhető adatszolgáltatás a büntetőeljárásban.

A Kit. 82. §-ának (2) bekezdése a kinevezés általános feltételei között rögzíti, hogy „*Nem létesíthető kormányzati szolgálati jogviszony azzal, aki [...] hivatali bűncselekmény (Btk. XXVIII. Fejezet[...]) miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt áll*”.

A Kit. 82. §-ának (12) bekezdése értelmében a kormánytisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meg kell felelnie az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek, a Kit. 107. §-ának (2) bekezdés c) pontja pedig rögzíti, hogy a kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha foglalkoztatást kizáró ok jut a kormányzati igazgatási szerv tudomására.

A Döntőbizottság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felmentés időpontjában, azaz augusztus 9. napján a panaszos a Kit. 82. §-ának (2) bekezdésében foglalt bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt állt-e, amelynek során a Döntőbizottság a Be. rendelkezéseire volt figyelemmel, különösen annak 4. §-a (1) bekezdésére, a 38. és 39. §-ára, az előkészítő eljárásra vonatkozó 339. és 340. §-okra, a 348. §-ának (1)–(4) bekezdéseire, a 351. §-ának (3) bekezdésére, valamint a 111. §-ára, amely a szignalizációt szabályozza.

A fenti rendelkezésekből és a törvényhelyhez fűzött indokolásból megállapítható, hogy a Be. 4. §-ának (1) bekezdése csupán azt rögzíti, hogy a közvadra üldözendő bűncselekmények miatt a hivatalbóli eljárás kötelezettsége kizárólag az ügyészségre és a nyomozó hatóságra vonatkozik.

A terhelt fogalmának bevezetése a Be. 38. §-ának (1) bekezdésében ahhoz szükséges, hogy az eljárás valamennyi szakaszában meg lehessen jelölni azt a személyt, aki ellen a büntetőeljárás folyik, e szakasz (2) bekezdése pedig ezen általános meghatározás mellett a büntetőeljárás egyes szakaszainak megfelelő fogalmakat is rögzíti. A terhelt jogai között szerepel, hogy joga van megismerni a gyanúsítás és a vád tárgyát, továbbá az eljáró szervek kötelesek biztosítani, hogy a terhelt az őt megillető jogokat, illetve az őt terhelő kötelezettségeket a büntetőeljárásban történő részvételének kezdetekor megismerhesse.

A fentiek alapján – különös figyelemmel a Be. 348. §-ában foglaltakra – a nyomozás, és ezzel a büntetőeljárás megkezdésének nem akadálya az, ha az elkövető személye ismeretlen; a Be. 4. §-ának (1) bekezdése alapján a nyomozó hatóság közvadra üldözendő bűncselekmény esetében megindítja a büntetőeljárást. A bűncselekmény elkövetésének gyanúja alapján tehát megkezdődhet a felderítés, melynek során a gyanú konkrét személyre terelődhet, illetve rá nézve megalapozottá válhat. Ezt megelőzően még nem lehet szó gyanúsítottról. Az eljárás során felderített személy akkor válik gyanúsítottá, ha a gyanú rá nézve megalapozott, a személyére konkretizált, és azt vele közölték. A gyanúsítottal a gyanúsítás tárgyát, továbbá a gyanúsított jogait és kötelezettségeit is közölni kell.

A fenti értelmezés szerint akkor beszélhetünk arról, hogy adott személy a Kit. 82. §-ának (2) bekezdésében meghatározott közvadra üldözendő bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll, ha e személy a büntetőeljárásban gyanúsítottá vált. A terhelt részvétele az eljárásban azzal kezdődik, hogy a nyomozás során gyanúsítottá válik, őt gyanúsítottként kihallgatják és a tudomására hozzák, hogy vele szemben milyen bűncselekmény tárgyában járnak el. A Be. 351. §-ának (3) bekezdése garanciális (fő)szabályként a nyomozás kétéves határidejét a gyanúsított kihallgatásának időpontjához köti.

A Döntőbizottság nem tartotta megalapozottnak a kormányzati igazgatási szerv azon hivatkozását, hogy a védelmi szerv „*a panaszossal, mint konkrét személlyel szemben, meghatározott bűncselekmény elkövetése miatt tett büntetőfeljelentést, a büntetőeljárás megindítása a hivatkozott jogszabályokból következik*”. A Döntőbizottság álláspontja szerint a feljelentés megtétele még nem jelenti azt, hogy a panaszos a büntetőeljárás hatálya alatt áll, e státusza csak a megalapozott gyanú közlésével áll be.

A Döntőbizottság a rendelkezésére álló iratokból kiemelt jelentőséget tulajdonított a rendőrhatalóság szeptember 5. napján kelt iratának, amely az alábbi szöveget tartalmazza: „Tájékoztatom, hogy a fenti ügyszámon eljárást folytatunk a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 305. § a) pontjába ütköző és a) pontja szerint minősülő hivatali kötelesség megszegésével elkövetett hivatali visszaélés büntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen.”.

A védelmi szerv szeptember 12. napján kelt iratában foglaltak szerint pedig 2019. július 29-én büntető feljelentés megételére került sor.

A Döntőbizottság a fentiekből megállapította, hogy a csatolt iratok egyike sem tartalmaz olyan tényállítást, amely alapján megállapítható lett volna, hogy a panaszos büntetőeljárás hatálya alatt áll. A kormányzati igazgatási szervnek a panaszos azonnali hatályú felmentését tartalmazó intézkedését olyan időpontban kiadmányozták, amikor még nem volt megállapítható, hogy a panaszossal a gyanúsítás tárgyát közölték-e, azaz – gyanúsítottként – a büntetőeljárás hatálya alatt állt-e. Továbbá az iratok alapján a Be. 111. §-ában rögzített tájékoztatást sem kapta meg a kormányzati igazgatási szerv, a védelmi szerv tájékoztatása ugyanis nem minősül ilyennek.

A Kit. 107. §-ának (3) bekezdése szerint „A kormányzati igazgatási szerv a felmentést köteles megindokolni. Az indokolásból a felmentés okának világosan ki kell tűnnie és a kormányzati igazgatási szervnek kell bizonyítania, hogy a felmentés indoka valós és okszerű”.

A jelen ügyben is iránymutatónak minősülő MK 95. sz. állásfoglalás I. részében foglaltak szerint „A felmondási [felmentési] indok valóságának követelménye azt jelenti, hogy a tényeknek meg nem felelő indokolás esetén a munkáltatói felmondás [felmentés] eleve nem fogadható el.” A hivatkozott állásfoglalás értelmében tehát a felmentési indok valósága azt jelenti, hogy a jogviszony megszüntetésére a ténylegesen fennálló, valós tények alapján került sor.

A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a Kit. 82. §-ának (2) bekezdésében foglalt foglalkoztatást kizáró ok a panaszos felmentésekor nem állt fenn, azaz a kormányzati igazgatási szerv nem alkalmazhatta volna a Kit. 107. § (2) bekezdésének c) pontját. Erre figyelemmel a felmentés indoka nem valós, az a fennálló tényeknek nem felel meg. Teljes mértékben iratellenes a kormányzati igazgatási szerv felmentési okiratban foglalt azon indokolása, mely szerint „büntetőeljárás indult Ön ellen”. Az előzőekben előadottak szerint a büntetőeljárás valamely konkrét személlyel szemben csak a gyanúsítás vele való közlésével indul meg, azt megelőzően az érintett személy nem gyanúsított és nem áll büntetőeljárás hatálya alatt.

Tekintettel arra, hogy a felmentés indokolása nem valós, a kormányzati igazgatási szerv panasszal támadott felmentő intézkedése jogellenes.

A Közszolgálati Döntőbizottság a fent részletezett indokok alapján a közszolgálati panasznak az R. 21. § (2) bekezdése a) pontjának második fordulata alapján részben helyt adott.

Jogszabályok jegyzéke:

- A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.)
- A kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szervek és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV.23.) kormányrendelet (Kit. vhr.)
- A Közszolgálati Döntőbizottságról szóló 69/2019. (IV.4.) Korm. rendelet (R.)
- A közzolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.)
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény (Ebkvtv.)
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.)
- A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.)
- A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.)
- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny. tv.)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE